

Op 1 maart 2004 stuurde het VVKSO u een e-mededeling (e-kl. 2003/04-22) om u op de hoogte te brengen van de gewijzigde reglementering in verband met het principe van de overeenstemmende studierichtingen (ingangdatum: 1 september 2004). Samengevat:

- de toelating tot een specialisatiejaar is binnen "hetzelfde studiegebied" van rechtswege mogelijk. Het schoolbestuur kan bepaalde overstappen wel ontraden, maar niet meer dwingend beperken;
- de toelating tot een specialisatiejaar vanuit een "ander studiegebied" is mogelijk mits de toelatingsklassenraad een gunstige beslissing neemt.

Voor een uitgebreide toelichting: zie de Mededeling *Toelatingsvoorwaarden tot de specialisatiejaren (3^e leerjaren) van de derde graad* (Kl. 50.01.02).

Ter ondersteuning van het eigen inschrijvingsbeleid vindt u in dit document per studiegebied en per specialisatiejaar:

- een korte omschrijving van het profiel van een specialisatiejaar;
- alle studierichtingen van de derde graad in dat studiegebied;
- per studierichting een aantal elementen die van belang zijn voor de overgang:
 - ofwel is die overgang vanzelfsprekend. In dat geval heeft de kans op slagen in hoofdzaak te maken met de capaciteiten en de inzet van de betrokken leerling;
 - ofwel is de overgang niet vanzelfsprekend: u vindt dan een aanduiding van elementen uit de gevolgde studierichting die een goede voorbereiding vormen voor het specialisatiejaar en eventuele tekorten. Er is ook aangegeven of die tekorten normalerwijze bij te werken zijn. Het is de school die een leerling inschrijft voor een specialisatiejaar en die moet uitmaken wat zij in dat verband aan leerlingen kan aanbieden. Zij kan uiteraard ook stellen dat leerlingen bepaalde leemten door zelfstudie of oefening moeten opvullen, zeker wanneer de leerling vanuit de gevolgde studierichting, voor andere zaken wat voorsprong heeft;
 - in enkele gevallen is een bepaalde overgang absoluut af te raden. De school zal een leerling op die basis niet kunnen weigeren, maar het lijkt – in het belang van de leerling - aangewezen in een gesprek duidelijk te maken waarom de overgang afgeraden wordt.

Voorlopig beperken de suggesties zich tot overgangen binnen de studiegebieden.

In het overzicht hebben de sectorvoorzitters zich gebaseerd op de studieprofielen en de leerplannen van het studiegebied. In veel gevallen is er voor de studierichting en voor de specialisatiejaren ook een complementair gedeelte voorzien. Dat is van school tot school anders ingevuld. De invulling heeft uiteraard ook een weerslag op de overgangsmogelijkheden. Het Verbond beveelt dan ook aan dat scholen daarom voor hun specialisatiejaren nagaan of en hoe het complementaire gedeelte de overgang moeilijker of gemakkelijker maakt.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerling op tot administratief medewerkers bij notarissen, verzekeringsmakelaars, advocaten, gerechtsdeurwaarders en zakenkantoren.
De leerlingen leren, via praktijkgerichte cases, aspecten van communicatie (drie talen), administratie, recht en informatica voor bovenvermelde beroepen.
Wie dit specialisatiejaar wil volgen, heeft al een basis van communicatie in drie talen, administratie en informatica gekregen in de derde graad.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	Geen probleem.
Handel TSO	Geen probleem.
Informaticabeheer TSO	Geen probleem.
Secretariaat-talen TSO	Geen probleem.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO	De leerlingen beschikken over een te kleine basis talen.
Verkoop en vertegenwoordiging BSO	De leerlingen beschikken over een te kleine basis talen, administratie en informatica.
Winkelbeheer en etalage BSO	De leerlingen beschikken over een te kleine basis talen, administratie en informatica.

Studierichtingsprofiel

In dit specialisatiejaar leren de leerlingen apparatuur voor audio, video, zenden, ontvangen en multimedia installeren, in bedrijf stellen, onderhouden en herstellen. De klemtoon ligt op audio- en videosystemen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Weinig problemen.
Elektrische installatietechnieken TSO	De beperkte ervaring met de specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Elektromechanica TSO	De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Elektronische installatietechnieken TSO	Logische overgang.
Industriële ICT TSO	De beperkte ervaring met de specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Industriële wetenschappen TSO	De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Kunststoftechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Vliegtuigtechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Composietverwerking BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Computergestuurde werktuigmachines BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Fotolassen BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industrieel onderhoud BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële elektriciteit BSO	De beperkte ervaring met de specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Matrijzenbouw BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Pijpfitten-lassen-monteren BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, autowerkzaamheden aan elektrische vermogens- en elektronische regelkringen uitvoeren.
Zij verwerven competenties op het vlak van:
- energie- en regelkringen;
- elektrische en elektronische kringen;
- gemultiplexeerde verbindingen,

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Auto BSO	Logische overgang.
Autotechnieken TSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria aan de hand van ter beschikking gestelde info klanten te informeren, diagnoses te stellen en autowerkzaamheden te starten, uit te voeren en te begeleiden. Tekorten praktijk kunnen bijgewerkt worden.
Carrosserie BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info herstellings- en carrosseriewerkzaamheden uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen bijgewerkt worden.
Tweewielers en lichte verbrandingsmotoren BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info constructie- en onderhoudswerkzaamheden aan tweewielers en lichte verbrandingsmotoren uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vrachtwagenchauffeur BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info transporten voor te bereiden en uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties op het vlak van productiecontrole, kwaliteitszorg, productontwikkeling, commerciële distributie en leidinggeven in de sector van brood en banket, confiserie, chocolade, pralines, ijs en afgeleide bakkerijproducten.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Logische overgang.
Hotel TSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Niet logisch.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Banketaannemer-traiteur BSO	Niet mogelijk.
Banketbakkerij-chocoladebewerking BSO	Zeer goed mogelijk.
Dieetbakkerij BSO	Zeer goed mogelijk.
Gemeenschapsrestaurant BSO	Onmogelijk.
Hotelonthaal BSO	Onmogelijk.
Restaurantbedrijf en drankenkennis BSO	Onmogelijk.
Slagerij-fijnkosttraiteur BSO	Onmogelijk.
Specialiteitenrestaurant BSO	Onmogelijk.
Wereldgastronomie BSO	Onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven de competenties om gebruiksklare gerechten, feestgerechten, meeneemgerechten, banketten, recepties te produceren en/of te organiseren.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Onmogelijk.
Grootkeuken BSO	Haalbaar.
Hotel TSO	Goed mogelijk.
Restaurant en keuken BSO	Logische overgang.
Slagerij en verkoopklare gerechten BSO	Niet logisch.
Slagerij en vleeswaren TSO	Niet logisch.

Studierichtingsprofiel

In dit specialisatiejaar verwerven de leerlingen competenties op het vlak van moderne kunstzinnige creaties in de ambachtelijke banket- en dessertbereiding.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Zeer goed mogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Logische overgang.
Grootkeuken BSO	Onmogelijk.
Hotel TSO	Enkel haalbaar mits begeleiding.
Restaurant en keuken BSO	Goed mogelijk mits begeleiding.
Slagerij en verkoopsklare gerechten BSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in het ontwerpen en vormgeven van gelegenheidsdrukwerk en periodieken die moeten uitgevoerd worden in verschillende druktechnieken.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Druk- en afwerkingstechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukvoorbereiding komt niet aanbod in deze derde graad.
Drukken en afwerken BSO	Geen relevant voortraject: drukvoorbereiding komt niet aanbod in deze derde graad.
Drukvoorbereiding BSO	Geen probleem.
Drukvoorbereidingstechnieken TSO	Geen probleem.
Grafische technieken TSO	Geen probleem.
Grafische wetenschappen TSO	Vaardigheden drukvoorbereiding moeten bijgewerkt worden.
Multimediatechnieken TSO	Uitvoervereisten drukvoorbereiding en paginaopmaak moeten bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

Deze studierichting is bedoeld als specialisatiejaar binnen de subsector "ruwbouwafwerking", namelijk: het aanbrengen van buitenbepleistering, het realiseren van bedrijfsvloeren, het uitvoeren van waterdichte bekoupingen en het aanbrengen van lijstwerk. Er wordt verondersteld dat de leerlingen die instromen, reeds beschikken over vaardigheden op het vlak van: vloer- en tegelzetten, dekvloerleggen en stukadoorwerken.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Bouw- en houtkunde TSO	Deze studierichting is geprofileerd als doorstromingsrichting en biedt nagenoeg geen voorbereidende praktijkopleiding aan. Deze overgang is dan ook niet relevant.
Bouwplaatsmachinist BSO	Deze studierichting bevat geen relevante vooropleiding. De overgang naar dit specialisatiejaar is dus niet aan te raden.
Bouwtechnieken TSO	In deze studierichting hebben de leerlingen voldoende relevante voorkennis verworven. Deze overgang is dus haalbaar. Op het gebied van praktische vaardigheden is er achterstand te verwachten ten op zichte van leerlingen die uit de derde graad Ruwbouwafwerking BSO komen.
Ruwbouw BSO	Leerlingen uit deze studierichting hebben waarschijnlijk in de tweede graad BSO Bouw kennis gemaakt met ruwbouwafwerkings-technieken. Zij hebben kennis en vaardigheden verworven op het vlak van ruwbouwwerkzaamheden. De overgang is niet echt logisch, doch niet onmogelijk. Op het vlak van ruwbouwafwerkingstechnieken is er achterstand te verwachten ten op zichte van leerlingen die uit de derde graad Ruwbouwafwerking BSO komen.
Ruwbouwafwerking BSO	Leerlingen uit deze studierichting hebben de veronderstelde voorkennis en vaardigheden om in te stromen volledig verworven. Deze overgang is dus perfect haalbaar.
Schilderwerk en decoratie BSO	Deze studierichting biedt geen relevante vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Steen- en marmerbewerking BSO	De leerlingen uit deze studierichting hebben kennis en vaardigheden verworven op het vlak van het bewerken en verwerken van steen en marmer. De overgang is niet echt logisch, doch niet onmogelijk. Op het vlak van ruwbouwafwerkingstechnieken is er achterstand te verwachten ten op zichte van leerlingen die uit de derde graad Ruwbouwafwerking BSO komen.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, werkzaamheden uitvoeren aan bedrijfsvoertuigen.
Ze verwerven competenties op het vlak van:

- hydraulica en pneumatica;
- dieseltechnologie;
- opbouw van voertuigenchassis.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Auto BSO	Logische overgang.
Autotechnieken TSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria aan de hand van ter beschikking gestelde info klanten te informeren, diagnoses te stellen en autowerkzaamheden te starten, uit te voeren en te begeleiden. Tekorten praktijk kunnen bijgewerkt worden.
Carrosserie BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info herstellings- en carrosseriewerkzaamheden uit te voeren. Tekorten voor praktijk en de technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen bijgewerkt worden.
Tweewielers en lichte verbrandingsmotoren BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info constructie- en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Tekorten voor praktijk en de technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vrachtwagenchauffeur BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info transporten voor te bereiden en uit te voeren. Tekorten voor praktijk en de technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, bijzondere transporten voorbereiden en uitvoeren.
Zij verwerven competenties op het vlak van:
- ADR;
- bijzondere voertuigtechnologie.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Auto BSO

De leerlingen hebben geen rijbewijs C+E behaald en kunnen dus niet instromen.

Autotechnieken TSO

De leerlingen hebben geen rijbewijs C+E behaald en kunnen dus niet instromen.

Carrosserie BSO

De leerlingen hebben geen rijbewijs C+E behaald en kunnen dus niet instromen.

Tweewielers en lichte verbrandingsmotoren BSO

De leerlingen hebben geen rijbewijs C+E behaald en kunnen dus niet instromen.

Vrachtwagenchauffeur BSO

Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

In dit specialisatiejaar worden productieprocessen van bijzondere schrijnwerkconstructies zoals veranda's, erkers, daken met dakkapellen, houtbouwstructuren, buitenschrijnwerk, trappen, decor- en standenbouw,...., ontleed met het oog op de praktische realisatie nadien. Het kader van de uitvoeringstoepassingen omvat de fase vanaf het selectief kiezen van de grondstoffen tot en met de plaatsing van de afgewerkte constructie. Naast het bedienen en instellen van houtbewerkingsmachines worden ook de inzichten op CNC-gebied aangereikt. In een ruwbouwomgeving moeten de opmetingen en de uitpassingen realiteitsgebonden kunnen verlopen zodat men nadien kan overstappen naar de tekenfase en de eigenlijke uitvoering van het concept. Verspaningstechnieken, vergaringstechnieken en afwerkingstechnieken maken een belangrijk deel uit van de opleiding.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houtbewerking BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een polyvalent houtbewerker verworven.

Houtbewerking-snijwerk BSO

De leerlingen hebben eerder vaardigheden en inzichten verworven op het praktisch-technische vlak, hoewel de klemtoon lag op snijwerktechnieken. Mits een gestructureerde en onderbouwde aanpak is de overgang haalbaar.

Houttechnieken TSO

De leerlingen hebben eerder inzichten verworven op het technisch-theoretische vlak. Toch is de overgang haalbaar als men kiest voor een gedifferentieerde en praktisch gerichte aanpak.

Studierichtingsprofiel

Het specialisatiejaar Biochemie TSO is een voorbereiding op tewerkstelling in o.a. klinische laboratoria, voedingsindustrie, farmaceutische industrie, cosmetische industrie. De leerlingen verwerven een grotere bekwaamheid in de biochemische, microbiologische en klinische chemie.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Chemie TSO

De voorkennis op gebied van wetenschappen is voldoende om het specialisatiejaar Biochemie TSO te volgen.

Farmaceutisch-technisch assistent TSO

De voorkennis op gebied van wetenschappen is voldoende om het specialisatiejaar Biochemie TSO te volgen.

Techniek-wetenschappen TSO

De voorkennis op gebied van wetenschappen is voldoende om het specialisatiejaar Biochemie TSO te volgen.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar vormt leerlingen tot technisch medewerker voor:

- een bloemenzaak en/of tuincentrum;
- interimbureau's met dienstverlening in de sector.

Het bereidt de leerlingen ook voor op een zelfstandig beroep als florist of uitbater van een bloemenzaak en/of tuincentrum.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Biotechnische wetenschappen TSO

Overgang is mogelijk onder begeleiding. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken, vooral op het vlak van teeltkennis en plantenkennis. Het behalen van een attest bedrijfsheer is een probleem. In de lessentabel van de derde graad TSO Biotechnische wetenschappen komt geen bedrijfsbeheer voor. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken voor bedrijfsbeheer.

Bloemsierkunst BSO

Logische overgang.

Landbouw BSO

Overgang is mogelijk onder begeleiding. De overgang is haalbaar indien de leerlingen hun achterstand op het gebied van teeltkennis en plantenkennis wegwerken.

Landbouwtechnieken TSO

Overgang is mogelijk onder begeleiding. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken, vooral op het vlak van teeltkennis en plantenkennis

Paardrijden en -verzorgen BSO

Overgang is mogelijk onder begeleiding indien de leerlingen hun achterstand op het gebied van plantenkennis en teeltkennis wegwerken.

Tuinbouw BSO

Logische overgang. De leerlingen hebben voldoende competenties verworven om te kunnen slagen in dit specialisatiejaar.

Tuinbouwtechnieken TSO

Logische overgang. De leerlingen hebben voldoende competenties verworven om te kunnen slagen in dit specialisatiejaar.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar beoogt een praktijkgerichte kwalificatie voor de volledige bouwadministratie van architecten, studieburelen en aannemers in zowel de woning- als de industriebouw. Een zeer grondige kennismaking met bouwinformatica (ICT) uit zich in het CAD bouwkundig tekenen, 3D presentatietechnieken, opstellen van bestekken en meetstaten, opstellen van de planning en organisatie, kostprijs berekenen, uitvoeren van laboproeven en uitvoeren van topografische werkzaamheden. Er wordt verondersteld dat de leerlingen reeds bouwplannen kunnen tekenen (CAD) en lezen en de courante uitvoeringstechnieken kunnen toelichten.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Bouw- en houtkunde TSO

Leerlingen uit deze studierichting hebben reeds heel wat kennis en vaardigheden, die in dit specialisatiejaar aan bod komen, verworven. De overgang is dus perfect mogelijk. Het betekent voor hen eerder een verdieping.

Bouwtechnieken TSO

Leerlingen uit deze studierichting hebben reeds enige kennis en vaardigheden die in dit specialisatiejaar aan bod komen, verworven. De vooropleiding is relevant. De overgang is perfect mogelijk.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Bedrijfsvloeren en waterdichte bekuipingen BSO

Leerlingen uit deze studierichting kwamen nagenoeg niet in contact met CAD. Het plannen en organiseren hebben ze verworven in de beperkte context van ruwbouwwerkzaamheden. De veronderstelde bouwtechnische inzichten hebben ze in slechts mindere mate verworven. Deze overgang is dan ook niet evident.

Dakwerken BSO

Leerlingen uit deze studierichting kwamen nagenoeg niet in contact met CAD. Het plannen en organiseren hebben ze verworven in de beperkte context van dakwerken. De veronderstelde bouwtechnische inzichten hebben zij in geringe mate verworven. Deze overgang is dan ook niet evident en haast onmogelijk.

Decoratie en restauratie schilderwerk BSO

Deze studierichting bereidt helemaal niet voor op dit specialisatiejaar. Het ontbreken van voorkennis en vaardigheden in verband met onder meer bouwtechnieken, CAD en topografie maakt deze overgang haast onmogelijk.

Mechanische en hydraulische kranen BSO

Geen relevante vooropleiding. Het ontbreken van voldoende voorkennis en vaardigheden in verband met onder meer CAD, topografie, bouwtechnische inzichten, ... maakt deze overgang haast onmogelijk.

Renovatie bouw BSO

Leerlingen uit deze studierichting kwamen nagenoeg niet in contact met CAD. Het plannen en organiseren hebben ze verworven in de context van renoveren. Deze overgang is dan ook niet evident.

Restauratie bouw BSO

Leerlingen uit deze studierichting kwamen nagenoeg niet in contact met CAD. Het plannen en organiseren hebben ze verworven in de context van restauratie. Deze overgang is dan ook niet evident.

Wegenbouwmachines BSO

Geen relevante vooropleiding. Het ontbreken van voldoende voorkennis en vaardigheden in verband met onder meer CAD, topografie, bouwtechnische inzichten, ... maakt deze overgang haast onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven de competenties om dienstverlenende en leidinggevende functies in de horecasector op te nemen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Hotel TSO	Logische overgang.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Banketaannemer-traiteur BSO	Mogelijk mits begeleiding.
Banketbakkerij-chocoladebewerking BSO	Niet logisch.
Dieetbakkerij BSO	Onmogelijk.
Gemeenschapsrestauratie BSO	Onmogelijk.
Hotelonthaal BSO	Mogelijk mits bijwerken taalachterstand.
Restaurantbedrijf en drankenkennis BSO	Mogelijk mits bijwerken van taalachterstand.
Slagerij-fijnkosttraiteur BSO	Onmogelijk.
Specialiteitenrestaurant BSO	Mogelijk mits bijwerken van taalachterstand.
Wereldgastronomie BSO	Mogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, carrosseriewerkzaamheden uitvoeren, spuiten en richten. Zij verwerven competenties op het vlak van:

- afhandeling van schadegevallen;
- laktechnologie;
- kunststofverwerking.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Auto BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria aan de hand van ter beschikking gestelde info autowerkzaamheden uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Carrosserie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Autotechnieken TSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria aan de hand van ter beschikking gestelde info klanten te informeren, diagnoses te stellen en autowerkzaamheden te starten, uit te voeren en te begeleiden. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Carrosserie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Carrosserie BSO	Logische overgang.
Tweewielers en lichte verbrandingsmotoren BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info constructie- en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Carrosserie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vrachtwagenchauffeur BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info transporten voor te bereiden en uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Carrosserie BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

Het specialisatiejaar Chemische procestechnieken TSO is een voorbereiding op het beroep van 'procesoperator' in de chemische, petrochemische en farmaceutische industrie. De leerlingen leren een productie-eenheid bedienen. Ook het sturen, controleren, vaststellen en verhelpen van storingen en het onderhouden van de productie-eenheid komen aan bod.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Chemie TSO

Naadloze overgang.

Farmaceutisch-technisch assistent TSO

Wegens onvoldoende basiskennis fysica, chemie en vooral chemische procestechnologie is de overgang haast onmogelijk.

Techniek-wetenschappen TSO

Wegens het ruime aanbod van chemie en fysica (zowel theorie als labo) in de derde graad 'Techniek-wetenschappen', mag de overgang geen probleem vormen.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen op tot het uitbouwen en onderhouden van een commerciële website, rekening houdend met alle technische, commerciële en juridische aspecten. De leerlingen leren op geïntegreerde wijze aspecten van communicatie, commercieel beleid, beheer van computersystemen en netwerken, softwareontwikkeling, administratie en logistiek en kantoorpakketten gebruiken in functie van een commerciële website. Wie dit specialisatiejaar wil volgen, bezit al een basis van beheer van computersystemen en netwerken, softwareontwikkeling en kantoorpakketten.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO

De leerlingen beschikken over een te kleine basis 'beheer van computersystemen en netwerken'.

Handel TSO

De leerlingen hebben geen basis gekregen wat betreft 'softwareontwikkeling' en beschikken over een te kleine basis 'beheer van computersystemen en netwerken'.

Informaticabeheer TSO

Geen probleem.

Secretariaat-talen TSO

De leerlingen hebben geen basis gekregen wat betreft 'beheer van computersystemen en netwerken' en 'softwareontwikkeling'.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO

De leerlingen hebben geen basis gekregen wat betreft 'beheer van computersystemen en netwerken' en 'softwareontwikkeling'.

Verkoop en vertegenwoordiging BSO

De leerlingen hebben geen basis gekregen wat betreft 'beheer van computersystemen en netwerken' en 'softwareontwikkeling'.

Winkelbeheer en etalage BSO

De leerlingen hebben geen basis gekregen wat betreft 'beheer van computersystemen en netwerken' en 'softwareontwikkeling'.

Studierichtingsprofiel

In dit specialisatiejaar leren de leerlingen, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, realisaties met composietmaterialen uitvoeren.
 Zij verwerven competenties op het vlak van:
 - chemie van de kunststoffen;
 - composieten;
 - 3 D constructies.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installaties BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten praktijk van de studierichting Kunststofverwerking BSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan alle fazen van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten praktijk van de studierichting Kunststofverwerking BSO kunnen bijgewerkt worden.
Kunststofverwerking BSO	Logische overgang.
Lassen-constructie BSO	De leerling heeft de competentie verworven om te lassen, constructies samen te stellen en de nodige lasverbindingen maken. Tekorten praktijk van de studierichting Kunststofverwerking BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	De leerling heeft de competentie verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het productieproces van mechanisch vormgegeven constructies. Tekorten praktijk van de studierichting Kunststofverwerking BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft de de competentie verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten praktijk van de studierichting Kunststofverwerking BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Werktuigmachines BSO	De leerling heeft de competentie verworven om mee te werken aan de uitvoering van mechanisch vormgegeven constructies door verspaning. Tekorten praktijk van de studierichting Kunststofverwerking BSO kunnen bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties om mee te werken aan de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van mechanisch vormgegeven constructies via geautomatiseerde processen.
 Zij verwerven competenties op het vlak van:
 - CNC productiemachines;
 - robots;
 - CAD-CAM.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	Logische overgang.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Composietverwerking BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Computergestuurde werktuigmachines BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mechanische realisaties uitvoeren met computergestuurde machines. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Fotolassen BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, te lassen, constructies samen te stellen en de nodige lasverbindingen te leggen. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Industrieel onderhoud BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan mechanische en elektrische realisaties en installaties. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Industriële elektriciteit BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Matrijzenbouw BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, matrijzen te maken, samen te stellen en te herstellen. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Pijpfitten-lassen-monteren BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, pijpconstructies samen te stellen, te monteren en te lassen. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mechanische realisaties uitvoeren met computergestuurde machines.
 Ze verwerven competenties op het vlak van:
 - geautomatiseerde producties;
 - CAD-CAM;
 - werkvoorbereiding;
 - analyse CNC programma's.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installaties BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen bijgewerkt worden.
Kunststofverwerking BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen bijgewerkt worden.
Lassen-constructie BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het samenbouwen en het aflassen van lasconstructie. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van mechanisch vormgegeven producten. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Werktuigmachines BSO	Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

Na de realiteitsgerichte studierichting "Creatie en patroonontwerpen" kunnen de leerlingen starten als "creatieve patroonmaakster en modeliste-stiliste". Naast het zelf ontwerpen ligt de nadruk in de opleiding op het opbouwen van het eerste patroon van een creatie. Bij het graderen en opstellen van werkdocumenten moet men vlot de uitgebreide kennis van CAD-technieken kunnen toepassen. Van de creaties worden prototypes gerealiseerd.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Creatie en mode TSO

Logische overgang.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Mode- en maatkleding heren BSO

Mits extra inspanningen voor creatie, vormgeving met computer en materiaalonderzoek.

Modespecialisatie en trendstudie (vanaf het schooljaar 200

Mits extra inspanningen voor creatie, vormgeving met computer en materiaalonderzoek.

Mode-verkoop (vanaf het schooljaar 2004-2005) BSO

Mits extra inspanningen voor creatie, vormgeving met computer en materiaalonderzoek.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar vormt polyvalente dakwerkers die zowel platte als hellende daken kunnen afwerken. Er wordt verondersteld dat de leerlingen reeds enige competentie verworven hebben bij het uitvoeren van werkzaamheden binnen de bouw- of de houtsector. Men dient in ieder geval te beschikken over de zin en het vermogen om praktisch te handelen. Er dient ook rekening gehouden met het feit dat er op hoogte wordt gewerkt.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Bouw- en houtkunde TSO	De overgang is mogelijk, hoewel de leerlingen uit deze studierichting weinig praktijkervaring hebben opgedaan.
Bouwplaatsmachinist BSO	Deze studierichting vormt geen logisch voortraject. De overgang is dus niet relevant, maar ook niet onmogelijk.
Bouwtechnieken TSO	Leerlingen uit deze studierichting hebben voldoende voorkennis, inzichten en vaardigheden verworven. Deze overgang is perfect mogelijk.
Ruwbouw BSO	Deze studierichting is een relevant voortraject. Deze overgang is perfect mogelijk.
Ruwbouwafwerking BSO	De vooropleiding is niet afgestemd op dit specialisatiejaar. Maar, vermits er geen specifieke voorkennis vereist is, is deze overgang mogelijk.
Schilderwerk en decoratie BSO	Deze studierichting vormt geen logisch voortraject. De overgang is wel mogelijk maar niet aan te bevelen, vermits het een totaal ander profiel betreft.
Steen- en marmerbewerking BSO	Deze studierichting is niet afgestemd op dit specialisatiejaar. Maar, vermits er geen specifieke voorkennis vereist is, is deze overgang mogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen realiseren een product op basis van een briefing of probleemstelling in de context van decor voor audiovisuele producties en standenbouw met of zonder publicitaire functie. Zij kunnen een product weergeven op een tweedimensionaal plan, een plan lezen en het product in driedimensionaal schaalmodel uitvoeren. Zij gebruiken specifieke gereedschappen en materialen bij de realisatie van decor en standen en verwerven competenties om later te starten als zelfstandig decor- en standenbouwer.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Etalage en standendecoratie BSO

Geen probleem.

Publiciteitsgrafiek BSO

De leerlingen dienen sterk gemotiveerd te zijn om deze overstap te maken. Er dienen duidelijke afspraken gemaakt te worden om de kennis en vaardigheden in relatie met decor- en standendecoratie bij te werken.

Studierichtingsprofiel

In dit specialisatiejaar krijgen zowel de specialiteiten van restauratie als van renovatie van schilderwerk een grondige verwerking. Belangrijke facetten in decoratie, restauratie en renovatie zijn: fileren, decoreren (polychroom schilderen, grisailletechnieken, reliëfschildering, paneelschildering), verouderingstechnieken (patineren, caqueleertechnieken), decoratief schilderen (hout- en marmerimitatie), ornament-restauratie, restauratie bekleden, meubelrenovatie, vergulden, verzilveren, bronzeren, stijndeling op paneel, deur, muur of plafond. Er wordt verondersteld dat wie instroomt de competenties van een schilder-decorateur reeds heeft verworven.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Bouw- en houtkunde TSO	Geen relevante vooropleiding. Haast onmogelijke overgang.
Bouwplaatsmachinist BSO	Geen relevante vooropleiding. Haast onmogelijke overgang.
Bouwtechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding. Haast onmogelijke overgang.
Ruwbouw BSO	Geen relevante vooropleiding. Haast onmogelijke overgang.
Ruwbouwafwerking BSO	Geen relevante vooropleiding. Haast onmogelijke overgang.
Schilderwerk en decoratie BSO	Deze studierichting is de gepaste vooropleiding. Deze overgang is dus perfect haalbaar.
Steen- en marmerbewerking BSO	Geen relevante vooropleiding. Haast onmogelijke overgang.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties voor de aanpassing van de receptuur van bakkerijproducten aan een aantal gangbare diëten, rekening houdend met smaakqualiteiten en esthetisch uitzicht.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Zeer goed mogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Logische overgang.
Grootkeuken BSO	Onmogelijk.
Hotel TSO	Onmogelijk.
Restaurant en keuken BSO	Onmogelijk.
Slagerij en verkoopsklare gerechten BSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, werkzaamheden uitvoeren aan diesel- en LPG- motoren. Zij verwerven competenties op het vlak van:

- energie- en regelkringen;
- elektrische en elektronische kringen;
- gemultiplexeerde verbindingen;
- analyse motorstoringen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Auto BSO	Logische overgang.
Autotechnieken TSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria aan de hand van ter beschikking gestelde info klanten te informeren, diagnoses te stellen en autowerkzaamheden te starten, uit te voeren en te begeleiden. Tekorten praktijk kunnen bijgewerkt worden.
Carrosserie BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info herstellings- en carrosseriewerkzaamheden uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen bijgewerkt worden.
Tweewielers en lichte verbrandingsmotoren BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info constructie- en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vrachtwagenchauffeur BSO	De leerlingen hebben de competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info transporten voor te bereiden en uit te voeren. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Auto BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

In dit specialisatiejaar leren de leerlingen gespecialiseerde verzorgingen toepassen op het gelaat, lichaam, handen en voeten. De verzorgingen zijn wetenschappelijk onderbouwd. Stages vormen een belangrijk onderdeel.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Schoonheidsverzorging TSO

Logische overgang.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Haarstilist BSO

Te weinig wetenschappelijke kennis als ondersteuning van de praktijk. Men kan zich moeilijk specialiseren als men de basiskennis niet bezit. De invulling van stages zal weinig zinvol zijn.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen kunnen, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, lassen, constructies samenstellen en de nodige lasverbindingen leggen.

Ze verwerven competenties op het vlak van:

- aluminium lassen;
- RVS lassen;
- certificeringen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installaties BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om, vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden via een gedifferentieerde aanpak.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststofverwerking BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Lassen-constructie BSO	Logische overgang.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van mechanisch vormgegeven producten. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Werktuigmachines BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het verspaningsproces van producten. Tekorten praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar beoogt het geautomatiseerd bewerken van diamant. Er wordt verondersteld dat de leerlingen die instromen reeds met het bewerken van diamant vertrouwd zijn.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Diamantbewerking BSO

Logische overgang.

Goud en juwelen BSO

De overgang is (haast) onmogelijk omdat het beroepsinhoudelijk gaat om een totaal verschillende opleiding met andere leerinhouden.

Uurwerk maken BSO

De overgang is (haast) onmogelijk omdat het beroepsinhoudelijk gaat om een totaal verschillende opleiding met andere leerinhouden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven de competenties voor de functie van leidinggevend kok in de catering van profit- en non-profitorganisaties.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Onmogelijk.
Grootkeuken BSO	Logische overgang.
Hotel TSO	Goed mogelijk.
Restaurant en keuken BSO	Zeer goed mogelijk.
Slagerij en verkoopklare gerechten BSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in het drukken met geautomatiseerde en programmeerbare meerkleurenoffsetpersen en in het snijden en vouwen van drukwerk.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Druk- en afwerkingstechnieken TSO	Geen probleem.
Drukvoorbereidingstechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukken en afwerken komen niet aan bod.
Grafische technieken TSO	Geen probleem.
Grafische wetenschappen TSO	Vaardigheden drukken en afwerken moeten bijgewerkt worden. Men kan problemen verwachten op het vlak van het werken met machines.
Multimediatechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukken en afwerken komen niet aan bod.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Bedrijfsgrafiek BSO	Geen relevant voortraject: drukken en afwerken komen niet aan bod. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van drukken kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Grafische technieken TSO).
Grafische opmaaksystemen BSO	Geen relevant voortraject: drukken en afwerken komen niet aan bod. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van drukken kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Grafische technieken TSO).
Meerkleurendruk-drukwerkveredeling BSO	Geen probleem.
Zeefdruk BSO	Geen relevant voortraject. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van drukken kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Drukken en afwerken BSO).

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in het technisch voorbereiden van gelegenheidsdrukwerk en periodieken.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Druk- en afwerkingstechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukvoorbereiding komt niet aan bod in deze derde graad.
Drukken en afwerken BSO	Geen relevant voortraject: drukvoorbereiding komt niet aan bod in deze derde graad.
Drukvoorbereiding BSO	Geen probleem.
Drukvoorbereidingstechnieken TSO	Geen probleem.
Grafische technieken TSO	Geen probleem.
Grafische wetenschappen TSO	Vaardigheden drukvoorbereiding moeten bijgewerkt worden.
Multimediatechnieken TSO	Uitvoervereisten drukvoorbereiding en paginaopmaak moeten bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar vormt leerlingen tot technisch medewerker voor:

- groendiensten van openbare besturen of bij private tuinondernemingen;
- bedrijven die zich specialiseren in de verkoop en verwerking van producten voor tuinaanleg en onderhoud en toelevering van grondstoffen;
- interimbureau's met dienstverlening in de sector.

Het bereidt de leerlingen voor op een zelfstandig beroep als tuinaannemer (groenaanleg en onderhoud).

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Biotechnische wetenschappen TSO

Is een haalbare overgang indien de leerlingen hun achterstand op het gebied van plantenkennis en teeltkennis wegwerken. Leerlingen dienen zich ook bij te werken voor de kennis en praktische vaardigheden in verband met groenaanleg en groenonderhoud. Het behalen van een attest bedrijfsheer is een probleem. In de lessentabel van de derde graad TSO Biotechnische wetenschappen komt geen bedrijfsbeheer voor. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken voor bedrijfsbeheer.

Bloemsierkunst BSO

Deze studierichting bereidt de leerlingen niet voor op dit specialisatiejaar.

Landbouw BSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang indien de leerlingen hun achterstand op het gebied van plantenkennis wegwerken. Leerlingen dienen zich ook bij te werken voor de kennis en praktische vaardigheden in verband met groenaanleg en groenonderhoud. Het betreft het lezen en uitvoeren van tuinplannen en het toepassen van groenverzorgingsactiviteiten.

Landbouwtechnieken TSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang indien de leerlingen hun achterstand op het gebied van plantenkennis wegwerken. Leerlingen dienen zich ook bij te werken voor de kennis en praktische vaardigheden in verband met groenaanleg en groenonderhoud. Het betreft het lezen en uitvoeren van tuinplannen en het toepassen van groenverzorgingsactiviteiten.

Paardrijden en -verzorgen BSO

Deze studierichting bereidt de leerlingen niet voor op dit specialisatiejaar.

Tuinbouw BSO

Logische overgang. De leerlingen bezitten voldoende competenties om te kunnen slagen in dit specialisatiejaar.

Tuinbouwtechnieken TSO

Logische overgang. De leerlingen bezitten voldoende competenties om te kunnen slagen in dit specialisatiejaar.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen op om als verantwoordelijke de taken in het kapsalon te organiseren en te coördineren. De leerling kan in een kappersteam werken en daarin de verschillende functies en taken vervullen,

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Haarzorg BSO

Logische overgang.

Schoonheidsverzorging TSO

De voorkennis op het vlak van haarzorg is zeer miniem en in functie van verzorging van het haar en niet in functie van het kappersberoep. Vermits de leerlingen weinig of geen ervaring hebben als kapper, zal de stage problemen opleveren.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties voor onthaal, administratie, beheer en organisatie van een hotel of logiesverstrekkend bedrijf.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Hotel TSO	Logische overgang.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Banketaannemer-traiteur BSO	Onmogelijk.
Banketbakkerij-chocoladebewerking BSO	Onmogelijk.
Dieetbakkerij BSO	Onmogelijk.
Gemeenschapsrestauratie BSO	Niet haalbaar.
Hotelonthaal BSO	Niet zinvol.
Restaurantbedrijf en drankenkennis BSO	Niet zinvol.
Slagerij-fijnkosttraiteur BSO	Onmogelijk.
Specialiteitenrestaurant BSO	Niet zinvol.
Wereldgastronomie BSO	Niet zinvol.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties voor uitvoerende dienstverlening in onthaal, huishouding, seminaries en kamerdienst van een hotel of logiesverstrekkend bedrijf.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Onmogelijk.
Grootkeuken BSO	Onmogelijk.
Hotel TSO	Mogelijk, maar niet zinvol.
Restaurant en keuken BSO	Logische overgang.
Slagerij en verkoopklare gerechten BSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar is vooral georiënteerd naar de planningstechnieken en de organisatorische componenten van productie- en fabricageprocessen, bij het samenstellen van houtconstructies uit de diverse domeinen. Het realiseren is gebaseerd op voorstudie- en onderzoekelementen. De klemtoon ligt hierbij op het gebruik van ICT en CAD/CAM-CNC.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houttechnieken TSO

Geen problemen. De leerlingen hebben de competenties van een polyvalent houttechniker verworven.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Bijzondere schrijnwerkconstructies BSO

De opleiding kent vooral een praktische-technische invulling van bijzondere schrijnwerktoepassingen. Inhoudelijk is de opleiding te weinig afgestemd op industriële werkanalyses en fabricageprocessen. De theoretische benaderingen van organisatie- en planningstechnieken, meet- en regeltechnieken, (elektro-)pneumatica, hydraulica, PLC-sturing, ... zijn nieuwe en moeilijk haalbare leerinhouden. Basisdoelstellingen van kostprijsberekening, beroepseconomie en CAD/CAM-CNC werden geïntegreerd in vorige leerjaren (3de graad Houtbewerking) verworven.

Industriële houtbewerking BSO

Naast algemene organisatorische aspecten, hebben de leerlingen vooral industriële werkanalyses en eenvoudige fabricageprocessen praktisch ingeoeft. Een goed aanbod CAD/CAM-CNC werd geïntegreerd verworven. De theoretische benaderingen van planningstechnieken, meet- en regeltechnieken, (elektro-)pneumatica, hydraulica, PLC-sturing, ... zijn nieuwe en moeilijk haalbare leerinhouden. Basisdoelstellingen van kostprijsberekening, beroepseconomie en toegepaste wetenschappen werden in vorige leerjaren (3de graad Houtbewerking) gezien.

Interieurinrichting BSO

Deze opleiding kent vooral een praktische-technische invulling van interieurtoepassingen. Inhoudelijk is de opleiding te weinig afgestemd op industriële werkanalyses en fabricageprocessen. De theoretische benaderingen van organisatie- en planningstechnieken, meet- en regeltechnieken, (elektro-)pneumatica, hydraulica, PLC-sturing, ... zijn nieuwe en moeilijk haalbare leerinhouden. Basisdoelstellingen van kostprijsberekening, beroepseconomie en CAD/CAM-CNC werden geïntegreerd in vorige leerjaren (3de graad Houtbewerking) verworven.

Meubelgarneren BSO

Deze opleiding is vooral een praktisch-technische invulling van meubelgarneren en ornamenttoepassingen. Inhoudelijk is de opleiding niet afgestemd op industriële werkanalyses en fabricageprocessen. De theoretische benaderingen van organisatie- en planningstechnieken, meet- en regeltechnieken, elektro-pneumatica, hydraulica, PLC-sturing, ... zijn nieuwe en moeilijk haalbare leerinhouden. Basisdoelstellingen van kostprijsberekening, beroepseconomische aspecten, toegepaste wetenschappen en praktische machinale toepassingen werden in vorige leerjaren (3de graad Houtbewerking-snijwerk) verworven.

Modelmakerij BSO

Geen leerplan ter beschikking. De leerdoelstellingen en leerinhouden zijn niet afgebakend en kunnen bijgevolg niet afgewogen worden.

Restauratie van meubelen BSO

De doelstellingen en leerinhouden zijn praktisch-technisch gericht naar restauratietechnieken. De opleiding is onvoldoende afgestemd op industriële werkanalyses en eenvoudige fabricageprocessen. Een beperkt aanbod CAD/CAM-CNC en meet- en regeltechnieken werden geïntegreerd verworven. De theoretische benaderingen van planningstechnieken, (elektro-)pneumatica, hydraulica, PLC-sturing, ... zijn nieuwe en moeilijk haalbare leerinhouden. Basisdoelstellingen van kostprijsberekening, beroepseconomie en toegepaste wetenschappen werden in vorige leerjaren (3de graad Houtbewerking) gezien.

Restauratie van schrijnwerk BSO

De doelstellingen en leerinhouden zijn praktisch-technisch gericht naar restauratietechnieken schrijnwerk. De opleiding is onvoldoende afgestemd op industriële werkanalyses en eenvoudige fabricageprocessen. Een beperkt aanbod CAD/CAM-CNC en meet- en regeltechnieken werd geïntegreerd verworven. De theoretische benaderingen van planningstechnieken, (elektro-)pneumatica, hydraulica, PLC-sturing, ... zijn nieuwe en moeilijk haalbare leerinhouden. Basisdoelstellingen van kostprijsberekening, beroepseconomie en toegepaste wetenschappen werden in vorige leerjaren (3de graad houtbewerking) gezien.

De opleiding is vooral een praktische-technische invulling van stijl- en designmeubelen. Inhoudelijk is de opleiding te weinig afgestemd op industriële werkanalyses en fabricageprocessen. De theoretische benaderingen van organisatie- en planningstechnieken, meet- en regeltechnieken, (elektro-)pneumatica, hydraulica, PLC-sturing, ... zijn nieuwe en moeilijk haalbare leerinhouden. Basisdoelstellingen van kostprijsberekening, beroepseconomie en CAD/CAM-CNC werden geïntegreerd in vorige leerjaren (3de graad Houtbewerking) verworven.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen op tot administratief medewerker in een vastgoedkantoor. Zij leren op geïntegreerde wijze aspecten van de vastgoedsector: beheer van onroerende goederen, verkoop- en marktstudie, materialenkennis en wetgeving. Wie dit specialisatiejaar volgt, heeft in zijn vooropleiding kennis gemaakt met begrippen van wetgeving en marketing, beheerst de courante softwarepakketten om de administratie te voeren en heeft een degelijke basis Nederlands, Frans en Engels.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	Geen probleem.
Handel TSO	Geen probleem.
Informaticabeheer TSO	De leerlingen hebben een te kleine basis voor 'wetgeving' en 'marketing'.
Secretariaat-talen TSO	Geen probleem.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO	De leerlingen beschikken niet over een basis met betrekking tot 'marketing' en hebben een te kleine basis voor 'wetgeving', 'softwarepakketten' en 'talen'.
Verkoop en vertegenwoordiging BSO	De leerling beschikken niet over een basis wat betreft 'wetgeving' en 'marketing' en hebben een te kleine basis voor 'softwarepakketten' en 'talen'.
Winkelbeheer en etalage BSO	De leerling beschikken niet over een basis wat betreft 'wetgeving' en 'marketing' en hebben een te kleine basis voor 'softwarepakketten' en 'talen'.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, onderhoudswerkzaamheden uitvoeren aan mechanische en elektrische realisaties en installaties.
 Ze verwerven competenties op het vlak van:
 - lasconstructies;
 - pneumatica-hydraulica;
 - elektriciteit;
 - centrale verwarming;
 - gas- en sanitaire installaties.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installaties BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten praktijk en technische vakken kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten praktijk en technische vakken kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten praktijk en technische vakken kunnen bijgewerkt worden.
Kunststofverwerking BSO	De leerling heeft competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten praktijk en technische vakken kunnen bijgewerkt worden.
Lassen-constructie BSO	De leerling heeft competenties verworven om te lassen, constructies samen te stellen en de nodige lasverbindingen maken. Tekorten praktijk en technische vakken kunnen bijgewerkt worden.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten praktijk en technische vakken kunnen bijgewerkt worden.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten praktijk en technische vakken kunnen bijgewerkt worden.
Werktuigmachines BSO	De leerling heeft competenties verworven om volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het verspaningsproces van producten. Tekorten praktijk en technische vakken kunnen bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren computerapparatuur met periferie en computernetwerken installeren, in bedrijf stellen, onderhouden en herstellen. Zowel hardware- als software-aspecten komen aan bod. De klemtoon ligt op industriële toepassingen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Weinig problemen.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen problemen.
Elektromechanica TSO	De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Elektronische installatietechnieken TSO	De beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Industriële ICT TSO	Geen problemen.
Industriële wetenschappen TSO	De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Kunststoftechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Vliegtuigtechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Composietverwerking BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Computergestuurde werktuigmachines BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Fotolassen BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industrieel onderhoud BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële elektriciteit BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Matrijzenbouw BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Pijpfitten-lassen-monteren BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren aan de hand van schema's en instructies residentiële en industriële elektrische installaties realiseren, eenvoudige schakeltechnische problemen oplossen en gelocaliseerde fouten vakkundig herstellen. De klemtoon ligt op industriële installaties.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met uitvoeringsmethoden in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Elektrische installaties BSO	Logische overgang.
Elektrische installatietechnieken TSO	Weinig problemen.
Elektromechanica TSO	De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met uitvoeringsmethoden in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Elektronische installatietechnieken TSO	De beperkte ervaring met uitvoeringsmethoden in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Industriële ICT TSO	De beperkte ervaring met uitvoeringsmethoden in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Industriële wetenschappen TSO	De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met uitvoeringsmethoden in verband met deze discipline kan een probleem vormen.
Kunststoftechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Kunststofverwerking BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Lassen-constructie BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Productieoperator BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Vliegtuigtechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Werktuigmachines BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Studierichtingsprofiel

Naast het bedienen en instellen van industriële houtbewerkingsmachines ligt het accent op industriële procesvoorbereidingen en productieprocessen vanaf de basismaterialen tot de verzending. Op een geïntegreerde wijze worden de CAD/CAM- en CNC-technieken aangeleerd, vooral via praktische realisaties. Verspaningstechnieken, vergaringstechnieken en afwerkingstechnieken maken een belangrijk deel uit van de uitvoering.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houtbewerking BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een polyvalent houtbewerker verworven.

Houtbewerking-snijwerk BSO

De leerlingen hebben eerder vaardigheden en inzichten verworven op het praktisch-technische vlak, hoewel de klemtoon lag op snijwerktechnieken. De overgang is haalbaar mits een gestructureerde en onderbouwde aanpak.

Houttechnieken TSO

De leerlingen hebben eerder inzichten verworven op het technisch-theoretische vlak. De overgang is haalbaar mits een gedifferentieerde en praktisch gerichte aanpak.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, meewerken aan de voorbereiding, uitvoering en onderhoud van de installatie van industriële koeltechnieken.

Zij verwerven competenties op het vlak van:

- energie- en regelkringen;
- fysische verschijnselen van de koeling;
- mechanisch- en elektrisch onderhoud;
- in- en afstellingen;
- koelmiddelen;
- milieu.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Koel- en warmtechnieken TSO

Logische overgang.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Koeltechnische installaties BSO

De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering en het onderhoud van de koelinstallaties. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Koel- en warmtetechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.

Warmtetechnische installaties BSO

De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering en het onderhoud van de verwarmingsinstallaties. Tekorten voor technische vakken van de studierichting Koel- en warmtetechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, meewerken aan het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van het onderhoudsproces van mechanische en elektrische installaties.

Zij verwerven competenties op het vlak van:

- automatiseringsprocessen;
- detectie van storingen;
- uitbreiding van bestaande automatische systemen;
- ontwerp van eenvoudige systemen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	De competenties voor uitvoeringstechnieken beperken zich tot algemeenheden. Ze kunnen bijgewerkt worden via een gedifferentiërde aanpak.
Elektrische installatietechnieken TSO	De competenties voor uitvoeringstechnieken beperken zich tot algemeenheden. Ze kunnen bijgewerkt worden via een gedifferentiërde aanpak.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	Logische overgang.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Composietverwerking BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Computergestuurde werktuigmachines BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mechanische realisaties uit te voeren met computergestuurde machines. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Fotolassen BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, te lassen, constructies samen te stellen en de nodige lasverbindingen te leggen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Industrieel onderhoud BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan mechanische en elektrische realisaties en installaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Industriële elektriciteit BSO	De competenties voor uitvoeringstechnieken beperken zich tot algemeenheden. Ze kunnen bijgewerkt worden via een gedifferentiërde aanpak.
Matrijzenbouw BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, matrijzen te maken, samen te stellen en te herstellen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.

De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, pijpconstructies samen te stellen, te monteren en te lassen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren geautomatiseerde textielmachines instellen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Textiel BSO

Logische overgang.

Textielontwerptechnieken TSO

In deze studierichting ligt de nadruk op het ontwerpen van textiel. De leerlingen kwamen dus niet of nauwelijks in aanraking met de productie van textiel. De overgang naar dit specialisatiejaar is dus niet relevant.

Textielproductietechnieken TSO

Geen probleem. Deze leerlingen hebben voldoende voorkennis.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in het ontwerpen, vormgeven en programmeren van interactieve elektronische publicaties (Internet en CD-ROM).

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Druk- en afwerkingstechnieken TSO	Geen relevant voortraject.
Drukvoorbereidingstechnieken TSO	Geen relevant voortraject.
Grafische technieken TSO	Geen relevant voortraject.
Grafische wetenschappen TSO	Ontwerpen, vormgeven en programmeren van Internetstructuren en lineaire videobewerking moeten bijgewerkt worden. Dit zal heel wat extra motivatie en inzet vragen.
Multimediatechnieken TSO	Geen probleem.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Bedrijfsgrafiek BSO	Geen relevant voortraject: elektronisch publiceren komt niet aanbod. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van elektronisch publiceren kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Multimediatechnieken TSO).
Grafische opmaaksystemen BSO	Geen relevant voortraject: elektronisch publiceren komt niet aanbod. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden wel voldoende competenties op het gebied van elektronisch publiceren kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Multimediatechnieken TSO).
Meerkleurendruk-drukwerkveredeling BSO	Geen relevant voortraject.
Zeefdruk BSO	Geen relevant voortraject: elektronisch publiceren komt niet aanbod. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van elektronisch publiceren kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Multimediatechnieken TSO).

Studierichtingsprofiel

De inrichting van interieurs staat centraal. Op geïntegreerde wijze worden de praktisch-technische aspecten bij het instellen en het bedienen van houtbewerkingsmachines aangebracht. Er is aandacht voor procesvoorbereidingen en productieuitvoeringen vanaf de grondstof tot de volledige afwerking. De aangeleerde CAD/CAM- en CNC- technieken geven inzichten in hedendaagse praktische realisaties. Productietechnieken, vergaringstechnieken en afwerkingstechnieken maken een belangrijk deel uit van de opleiding.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houtbewerking BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een polyvalent houtbewerker verworven.

Houtbewerking-snijwerk BSO

De leerlingen hebben eerder vaardigheden en inzichten verworven op het praktisch-technische vlak, hoewel de klemtoon lag op snijwerktechnieken. De overgang is haalbaar mits een gestructureerde en onderbouwde aanpak.

Houttechnieken TSO

De leerlingen hebben eerder inzichten verworven op het technisch-theoretische vlak. Toch is de overgang haalbaar mits een gedifferentieerde en praktisch gerichte aanpak.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren kinderen/jongeren begeleiden die in internaatverband verblijven. Ze werken op een professionele wijze en gaan op een pedagogische wijze met de kinderen/jongeren om. Zij dragen zorg voor het individuele welbevinden en voor een zinvolle tijdsbesteding buiten de lessen. Als opvoeder/begeleider besteden zij zowel aandacht aan de groep als aan de individuele kinderen/jongeren. Ze werken samen met andere opvoeders, het lerarenteam en de ouders.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Gezondheids- en welzijnswetenschappen TSO	Logische overgang. De leerlingen bezitten een aantal zorgende en psycho-pedagogische inzichten en vaardigheden. Zij hebben stage-ervaring.
Jeugd- en gehandicaptenzorg TSO	Overgang is relevant als verdere specialisatie.
Sociale en technische wetenschappen TSO	Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten een aantal psycho-pedagogische inzichten en vaardigheden maar hebben geen stage-ervaring.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kinderzorg BSO	Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten reeds een aantal psycho-pedagogische inzichten en vaardigheden. Zij hebben stage-ervaring. Zij dienen wel de mogelijkheden te bezitten om aan studiebegeleiding te doen.
Organisatie-assistentie BSO	Overgang is enkel haalbaar onder begeleiding. De leerlingen hebben beperkte agogische vaardigheden. Zij hebben stage-ervaring maar voornamelijk wat indirecte zorg betreft. Zij dienen wel de mogelijkheden te hebben om aan studiebegeleiding te doen.
Thuis- en bejaardenzorg BSO	Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten een beperkt aantal psycho-pedagogische inzichten en vaardigheden en hebben een beperkte stage-ervaring bij kinderen. Zij dienen wel de mogelijkheden te hebben om aan studiebegeleiding te doen.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen op tot expeditiebediende. Het wil hen vertrouwd maken met diverse technieken, douane-, transport-, en betalingsdocumenten en met import-exportformaliteiten in het brede kader van het internationaal transport en de daarbij horende goederenverzending. De leerlingen leren op geïntegreerde wijze aspecten van

- internationaal goederentransport;
- administratie en logistiek in binnenvaart, huis-aan-huistransport, internationaal wegvervoer, internationaal spoorvervoer, maritiem transport (in functie van de regio);
- internationaal luchtvrachtvervoer (in functie van de regio).

Wie dit specialisatiejaar volgt, heeft in zijn vooropleiding kennis gemaakt met algemene administratie, kan overweg met de courante softwarepakketten om de administratie uit te voeren en heeft een degelijke basis Nederlands, Frans en Engels.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	Geen probleem.
Handel TSO	Geen probleem.
Informaticabeheer TSO	De leerlingen hebben een te kleine algemene administratieve basis.
Secretariaat-talen TSO	Geen probleem.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO	De leerlingen hebben een te kleine basis 'talen'.
Verkoop en vertegenwoordiging BSO	De leerlingen hebben een te kleine algemene administratieve basis.
Winkelbeheer en etalage BSO	De leerlingen hebben een te kleine algemene administratieve basis.

Studierichtingsprofiel

In dit specialisatiejaar ontwerpen en realiseren de leerlingen specifieke en unieke juwelen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Diamantbewerking BSO

De overgang is (haast) onmogelijk omdat het beroepsinhoudelijk gaat om een totaal verschillende opleiding met andere leerinhouden.

Goud en juwelen BSO

Logische overgang.

Uurwerkmaken BSO

De overgang is (haast) onmogelijk omdat het beroepsinhoudelijk gaat om een totaal verschillende opleiding met andere leerinhouden.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen praktisch op tot secretariaatsmedewerker en boekhoudkundig medewerker in een profit of non-profitorganisatie. Zij leren, aan de hand van praktijkgerelateerde cases, met de verschillende softwarepakketten aspecten van administratie en boekhouding uitvoeren. Wie dit specialisatiejaar volgt, heeft een administratieve vooropleiding en kan overweg met de courante softwarepakketten voor het voeren van een administratie en een boekhouding.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	Geen probleem. Dit jaar biedt echter weinig meerwaarde.
Handel TSO	Geen probleem. Dit jaar biedt echter weinig meerwaarde.
Informaticabeheer TSO	Geen probleem. Dit jaar biedt echter weinig meerwaarde.
Kantoor BSO	Geen probleem.
Secretariaat-talen TSO	Geen probleem. Dit jaar biedt echter weinig meerwaarde.
Verkoop BSO	Deze leerling heeft een te smalle basis voor boekhouding en administratie.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren pedagogisch omgaan met kinderen van nul tot twaalf jaar, al dan niet met specifieke zorgbehoeften. Zij begeleiden ontwikkelingsgerichte activiteiten, gaan agogisch om met de omgeving van de kinderen en werken in team. Zij kunnen ook directe en indirecte zorg bieden. Zij werken vanuit een emancipatorische en holistische mensvisie op een sensitief responsieve wijze.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Gezondheids- en welzijnswetenschappen TSO

Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten een aantal zorgende en psychopedagogische inzichten en vaardigheden. Ze hebben stage-ervaring.

Jeugd- en gehandicaptenzorg TSO

Overgang is niet relevant omdat deze leerlingen reeds opvoeder/begeleider zijn.

Organisatiehulp BSO

Overgang is moeilijk en dient zeker onder begeleiding te gebeuren. De leerlingen zijn enkel thuis in het indirecte zorg verlenen en hebben hierin stage-ervaring.

Sociale en technische wetenschappen TSO

Overgang is mogelijk onder begeleiding. De leerlingen kunnen indirecte zorg verlenen voornamelijk wat maaltijdzorg betreft. Zij bezitten een aantal psychopedagogische inzichten en vaardigheden. Zij hebben geen stage-ervaring.

Verzorging BSO

Logische overgang. De leerlingen zijn voorbereid op het omgaan met en zorgen voor kinderen van nul tot drie jaar. Ook indirecte zorg kunnen zij verlenen. Zij hebben stage-ervaring.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen op tot administratief bediende in een KMO. Zij maken op geïntegreerde wijze kennis met commercieel-administratieve taken, BTW-administratie, financieringsproblematiek van een KMO en administratie in verband met de voorraad. Wie dit specialisatiejaar volgt, heeft in zijn vooropleiding kennis gemaakt met algemene administratie, kan overweg met de courante softwarepakketten om de administratie uit te voeren en heeft een degelijke basis Nederlands, Frans en Engels.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	Geen probleem.
Handel TSO	Geen probleem.
Informaticabeheer TSO	Geen probleem.
Secretariaat-talen TSO	Geen probleem.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO	Geen probleem.
Verkoop en vertegenwoordiging BSO	De leerling heeft te weinig algemene administratieve basis.
Winkelbeheer en etalage BSO	De leerling heeft te weinig algemene administratieve basis.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar bereidt de leerlingen praktisch en doelgericht voor om hun eigen KMO-onderneming op te starten en om de onderneming na de opstart op administratief en commercieel vlak professioneel te runnen.

Zij verwerven als startend ondernemer volgende competenties:

- een ondernemingsplan voorbereiden, opmaken en presenteren;
- het administratieve luik behartigen;
- het commerciële luik behartigen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	Geen probleem.
Handel TSO	Geen probleem.
Informaticabeheer TSO	Geen probleem.
Secretariaat-talen TSO	Geen probleem.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO	Geen probleem.
Verkoop en vertegenwoordiging BSO	Geen probleem.
Winkelbeheer en etalage BSO	Geen probleem.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, meewerken aan de uitvoering en het onderhoud van de installatie van industriële koeltechnieken.

Zij verwerven competenties op het vlak van:

- energie- en regelkringen;
- mechanisch- en elektrisch onderhoud;
- in- en afstellingen;
- koelmiddelen;
- milieu.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Centrale verwarming en sanitaire installaties BSO

De leerlingen hebben competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering en het onderhoud van de verwarmingsinstallaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Koelinstallaties BSO kunnen bijgewerkt worden.

Koel- en warmtechnieken TSO

De leerlingen hebben competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering, begeleiding en het onderhoud van koel- verwarmingsinstallaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Koelinstallaties BSO kunnen bijgewerkt worden.

Koelinstallaties BSO

Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen kunnen, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, meewerken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van realisaties in kunststoffen.
 Zij verwerven competenties op het vlak van:
 - chemie van de kunststoffen;
 - composieten;
 - 3 D constructies,

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststoftechnieken TSO	Logische overgang.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van mechanisch vormgegeven producten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Composietverwerking BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan het uitvoeren van kunststofrealisaties uit composieten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Computergestuurde werktuigmachines BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mechanische realisaties uitvoeren met computergestuurde machines. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Fotolassen BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, te lassen constructies samen te stellen en de nodige lasverbindingen te leggen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Industrieel onderhoud BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan mechanische en elektrische realisaties en installaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Industriële elektriciteit BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Matrijzenbouw BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, matrijzen te maken, samen te stellen en te herstellen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Kunststoftechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar vormt leerlingen als technisch medewerker voor:

- loonwerkbedrijf voor land- en tuinbouwmechanisatie;
- bedrijven die zich specialiseren in de verkoop van landbouwmechanisatie en tuinbouwproducten en toelevering van grondstoffen;
- proefcentra en openbare diensten;
- interim-bureau's met dienstverlening in de sector.

Dit specialisatiejaar bereidt de leerlingen ook voor op een zelfstandig beroep als loonwerker.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Biotechnische wetenschappen TSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang. De leerlingen dienen een achterstand op het gebied van algemene techniek weg te werken: ze hebben te weinig competenties ontwikkeld in verband met het bedienen van trekkers en land- en tuinbouwmachines.

Bloemsierkunst BSO

De studierichting bereidt de leerlingen helemaal niet voor op dit specialisatiejaar. Zij hebben een te grote achterstand op het gebied van algemene techniek en hebben te weinig competenties ontwikkeld in verband met het bedienen van trekkers en land- en tuinbouwmachines.

Landbouw BSO

Logische overgang.

Landbouwtechnieken TSO

Logische overgang.

Paardrijden en -verzorgen BSO

Het 5e en 6e leerjaar bereidt helemaal niet voor op dit specialisatiejaar. De leerlingen hebben een te grote achterstand op het gebied van algemene techniek. Ze hebben te weinig competenties ontwikkeld in verband met het bedienen van trekkers en land- en tuinbouwmachines.

Tuinbouw BSO

Logische overgang.

Tuinbouwtechnieken TSO

Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar bereidt de leerlingen voor:

- op een zelfstandig beroep als aanbieder van hoevetoerisme;
- op het kunnen verwerken van eigen land- en tuinbouwproducten;
- om aan agrarisch natuurbeheer te doen binnen de eigen bedrijfsstructuur;
- om zich te specialiseren in speciale vormen van plantaardige en/of dierlijke productie.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Biotechnische wetenschappen TSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang. De competenties op het gebied van dier- en leefmilieu zijn onvoldoende en dienen te worden bijgewerkt. De kennis en de praktische vaardigheden op het gebied van het produceren en verwerken van land- en tuinbouwproducten moeten eveneens worden bijgewerkt. Het behalen van een attest Bedrijfsbeheer is een probleem. In de lessentabel van de derde graad TSO Biotechnische wetenschappen komt geen bedrijfsbeheer (toegepaste economie) voor. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken voor bedrijfsbeheer.

Landbouw BSO

Logische overgang.

Landbouwtechnieken TSO

Logische overgang.

Paardrijden en -verzorgen BSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang. De kennis en de praktische vaardigheden op het gebied van het produceren en verwerken van landbouwproducten moeten worden bijgewerkt.

Tuinbouw BSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang. De competenties op het gebied van dier- en leefmilieu zijn onvoldoende en dienen te worden bijgewerkt. De kennis en de praktische vaardigheden op het gebied van het produceren en verwerken van landbouwproducten moeten worden bijgewerkt.

Tuinbouwtechnieken TSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang. De competenties op het gebied van dier- en leefmilieu zijn onvoldoende en dienen te worden bijgewerkt. De kennis en de praktische vaardigheden op het gebied van het produceren en verwerken van landbouwproducten moeten worden bijgewerkt.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar vormt leerlingen tot technisch medewerker voor:

- landbouwproductiebedrijven die zich specialiseren in landbouwteelten;
- bedrijven die zich specialiseren in de verkoop en verwerking van landbouwproducten en toelevering van grondstoffen;
- proefcentra en openbare diensten;
- interim-bureau met dienstverlening in de sector.

Het bereidt de leerlingen ook voor op een zelfstandig beroep als landbouwer, gespecialiseerd in landbouwteelten of grove groententeelt.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Biotechnische wetenschappen TSO

Is een haalbare overgang indien de leerlingen hun achterstand op het gebied van plant- en groeiomgeving wegwerken. Het behalen van een attest bedrijfsbeheer is een probleem. In de lessentabel van de derde graad TSO Biotechnische wetenschappen komt geen bedrijfsbeheer (toegepaste economie) voor. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken voor bedrijfsbeheer.

Bloemsierkunst BSO

De studierichting bereidt de leerlingen niet voor op dit specialisatiejaar. Zij hebben te weinig competenties verworven op het gebied van plant- en groeiomgeving en de wetgeving in dit verband en bezitten onvoldoende competenties in verband met het voorbereiden en uitvoeren, verzorgen en oogsten van teelten.

Landbouw BSO

Logische overgang.

Landbouwtechnieken TSO

Logische overgang.

Paardrijden en -verzorgen BSO

De studierichting bereidt de leerlingen niet voor op dit specialisatiejaar. Zij hebben te weinig competenties verworven op het gebied van plant- en groeiomgeving en de wetgeving in dit verband en bezitten onvoldoende competenties op het voorbereiden en uitvoeren, verzorgen en oogsten van teelten.

Tuinbouw BSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang. De leerling(e) zal kennis en praktische vaardigheden op het gebied van landbouwteelten moeten bijwerken.

Tuinbouwtechnieken TSO

Onder begeleiding is dit een haalbare overgang. De leerling(e) zal kennis en praktische vaardigheden op het gebied van landbouwteelten moeten bijwerken.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren werken als opvoeder/begeleider in de jeugd- en gehandicaptenzorg binnen een team en een leefgroep. Ze leren professioneel omgaan met verschillende doelgroepen op orthopedagogisch vlak en dit vanuit een belevingsgerichte en vraaggestuurde visie.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Gezondheids- en welzijnswetenschappen TSO

Logische overgang. De leerlingen bezitten een aantal zorgende en psycho-pedagogische inzichten en vaardigheden. Zij hebben stage-ervaring.

Jeugd- en gehandicaptenzorg TSO

Overgang is niet echt relevant omdat leerlingen reeds de finaliteit van opvoeder/begeleider bezitten.

Sociale en technische wetenschappen TSO

Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten een aantal psycho-pedagogische inzichten en vaardigheden maar hebben geen stage-ervaring.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kinderzorg BSO

Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten reeds een aantal psycho-pedagogische inzichten en vaardigheden. Zij hebben stage-ervaring.

Organisatie-assistentie BSO

Overgang is enkel haalbaar onder begeleiding. De leerlingen hebben beperkte agogische vaardigheden. Zij hebben stage-ervaring maar voornamelijk wat indirecte zorg betreft.

Thuis- en bejaardenzorg BSO

Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten een beperkt aantal psycho-pedagogische inzichten en vaardigheden en hebben stage-ervaring.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar vormt leerlingen tot instructeur paardrijden of tot technisch medewerker in een manege. De leerlingen worden ook voorbereid om een manege op zelfstandige basis uit te baten.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Biotechnische wetenschappen TSO

De studierichting bereidt de leerling(e) niet voor op dit specialisatiejaar. De overgang is haalbaar indien de leerling(e) beschikt over het getuigschrift van initiator paardrijden. Om dit getuigschrift te bekomen, moet de leerling(e) de competenties op het gebied van rijvaardigheid bewijzen bij bevoegde organen zoals BLOSO of bij de landelijke rijvereniging. In de lessentabel van de derde graad TSO Biotechnische wetenschappen komt geen bedrijfsbeheer (toegepaste economie) voor. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken voor bedrijfsbeheer.

Bloemsierkunst BSO

De studierichting bereidt de leerling(e) niet voor op dit specialisatiejaar. De overgang is haalbaar indien de leerling(e) beschikt over het getuigschrift van initiator paardrijden. Om dit getuigschrift te bekomen, moet de leerling(e) de competenties op het gebied van rijvaardigheid bewijzen bij bevoegde organen zoals BLOSO of bij de landelijke rijvereniging.

Landbouw BSO

De studierichting bereidt de leerling(e) niet voor op dit specialisatiejaar. De overgang is haalbaar indien de leerling(e) beschikt over het getuigschrift van initiator paardrijden. Om dit getuigschrift te bekomen, moet de leerling(e) de competenties op het gebied van rijvaardigheid bewijzen bij bevoegde organen zoals BLOSO of bij de landelijke rijvereniging.

Landbouwtechnieken TSO

De studierichting bereidt de leerling(e) niet voor op dit specialisatiejaar. De overgang is haalbaar indien de leerling(e) beschikt over het getuigschrift van initiator paardrijden. Om dit getuigschrift te bekomen, moet de leerling(e) de competenties op het gebied van rijvaardigheid bewijzen bij bevoegde organen zoals BLOSO of bij de landelijke rijvereniging.

Paardrijden en -verzorgen BSO

Logische overgang.

Tuinbouw BSO

De studierichting bereidt de leerling(e) niet voor op dit specialisatiejaar. De overgang is haalbaar indien de leerling(e) beschikt over het getuigschrift van initiator paardrijden. Om dit getuigschrift te bekomen, moet de leerling(e) de competenties op het gebied van rijvaardigheid bewijzen bij bevoegde organen zoals BLOSO of bij de landelijke rijvereniging.

Tuinbouwtechnieken TSO

De studierichting bereidt de leerling(e) niet voor op dit specialisatiejaar. De overgang is haalbaar indien de leerling(e) beschikt over het getuigschrift van initiator paardrijden. Om dit getuigschrift te bekomen, moet de leerling(e) de competenties op het gebied van rijvaardigheid bewijzen bij bevoegde organen zoals BLOSO of bij de landelijke rijvereniging.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, matrijzen maken, samenstellen en herstellen.
 Zij verwerven competenties op het vlak van::
 - CAD-CAM;
 - werkvoorbereiding;
 - CNC productiemachines.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installaties BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen bijgewerkt worden.
Kunststofverwerking BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen bijgewerkt worden.
Lassen-constructie BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het samenbouwen en het aflassen van lasconstructie. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van mechanisch vormgegeven producten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Werktuigmachines BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Werktuigmachines BSO	Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren meewerken aan de planning en werkvoorbereiding van mechanische constructies. Zij verwerven competenties op het vlak van:

- CAD-CAM 2 en 3D;
- database;
- planningstechnieken.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	Logische overgang.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Composietverwerking BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan het uitvoeren van kunststofrealisaties uit composieten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Computergestuurde werktuigmachines BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mechanische realisaties uit te voeren met computergestuurde machines. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.
Fotolassen BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, te lassen, constructies samen te stellen en de nodige lasverbindingen te leggen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Industrieel onderhoud BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan mechanische en elektrische realisaties en installaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Industriële elektriciteit BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Matrijzenbouw BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, matrijzen te maken, samen te stellen en te herstellen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden.

De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, pijpconstructies samen te stellen, te monteren en te lassen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Mechanische Vormgevingstechnieken TSO kunnen bijgewerkt worden via een gedifferentieerde aanpak.

Studierichtingsprofiel

Deze studierichting is geconcipieerd als een specialisatiejaar na de derde graad Bouwplaatsmachinist BSO. Er wordt de verondersteld dat de leerlingen reeds voldoende voorkennis en vaardigheden hebben verworven in verband met motoren en kunnen omgaan met bouwplaatsmachines.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Bouw- en houtkunde TSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Bouwplaatsmachinist BSO	Deze studierichting leidt op tot het 'werken met bouwmachines'. De bouwmachines zijn hydraulische graafmachines, wielladers, graaf-laad combinaties, dumpers en bulldozers. Deze leerlingen hebben dus reeds heel wat kennis en vaardigheden verworven op het vlak van bouwmachines. Deze overgang is perfect mogelijk.
Bouwtechnieken TSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Ruwbouw BSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Ruwbouwafwerking BSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Schilderwerk en decoratie BSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Steen- en marmerbewerking BSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen op tot administratief-secretarieel medewerker in de non-profitsector: medische diensten in ziekenhuis, gezondheidscentra, MPI, instellingen voor gehandicapten, instellingen voor bejaarden, diensten voor adoptie en pleegzorg. De leerlingen maken op geïntegreerde wijze kennis met aspecten van personeelsbeheer en in functie van het aanbod van de regio met de specifieke medico-sociale administratie voor ziekenhuizen, bejaardentehuizen, instellingen voor gehandicapten/bejaarden. Wie dit specialisatiejaar volgt, heeft in zijn vooropleiding kennis gemaakt met algemene administratie, kan overweg met de courante softwarepakketten om de administratie uit te voeren en heeft een degelijke basis Nederlands, Frans en Engels.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	Geen probleem.
Handel TSO	Geen probleem.
Informaticabeheer TSO	Geen probleem.
Secretariaat-talen TSO	Geen probleem.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO	De leerlingen hebben een te kleine basis 'talen'.
Verkoop en vertegenwoordiging BSO	De leerlingen hebben te weinig algemene administratieve basis en een te kleine basis 'talen'.
Winkelbeheer en etalage BSO	De leerling heeft te weinig algemene administratieve basis en een te kleine basis 'talen'.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in meerkleurendruk, in veredeling en in afwerking van drukwerk.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Druk- en afwerkingstechnieken TSO	Geen probleem. Het profiel is minder gericht op vaardigheden afwerking. Dit moet men zonder grote extra inspanning kunnen bijwerken gedurende de lessen.
Drukken en afwerken BSO	Geen probleem.
Drukvoorbereiding BSO	Geen relevant voortraject: drukken en afwerken komen niet aan bod.
Drukvoorbereidingstechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukken en afwerken komen niet aan bod.
Grafische technieken TSO	Geen probleem. Het profiel is minder gericht op vaardigheden afwerking. Dit moet men zonder grote extra inspanning kunnen bijwerken gedurende de lessen.
Grafische wetenschappen TSO	Vaardigheden drukken en afwerken moeten bijgewerkt worden. Men kan problemen verwachten op het vlak van het werken met machines.
Multimediatechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukken en afwerken komen niet aan bod.

Studierichtingsprofiel

In de specialisatiejaar beoogt men, na het uitvoeren van een concept, de toepassing van de eindafwerking en van het garneren. De leerlingen krijgen, voorafgaand aan het garneren, eveneens een basiskennis uitvoeringstechnieken zoals verspanings- en vergaringstechnieken. De afwerkingstechnieken en de stijlcomponenten van meubilair maken een belangrijk deel uit van de opleiding.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houtbewerking BSO

De leerlingen hebben eerder vaardigheden en inzichten verworven op het praktisch-technische vlak. De overgang is haalbaar mits een gestructureerde en onderbouwde aanpak.

Houtbewerking-snijwerk BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een houtbewerker-snijwerker verworven. Ze bezitten een goede stijl- en ornamentkennis.

Houttechnieken TSO

De leerlingen hebben eerder inzichten verworven op het technisch-theoretische vlak. Toch is de overgang haalbaar mits een gedifferentieerde en praktisch gerichte aanpak.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in het vormgeven, realiseren en retoucheren van herenkleding.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Creatie en mode TSO

Mogelijk mits extra inspanningen voor afwerkingstechnieken en verkoop.

Moderealisatie en -verkoop BSO

Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

Het prototypegerichte uitvoeringsdeel houdt rekening met de gevraagde aspecten en afmetingseisen die zijn opgelegd, vertrekkend vanuit een opmetingsstudie, een opgelegde tekening of een concrete situatie in een interieur. Er wordt gefaseerd gewerkt zodat in bepaalde gevallen de omzetting naar een grotere productie mogelijk is. Productietechnieken, verspaningstechnieken, vergaringstechnieken en afwerkingstechnieken maken een belangrijk deel uit van de opleiding. Het proces van uitvoering is afgestemd op het te maken model.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houtbewerking BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een polyvalent houtbewerker verworven.

Houtbewerking-snijwerk BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een houtbewerker-snijwerker verworven.

Houttechnieken TSO

De leerlingen hebben eerder inzichten verworven op het technisch-theoretische vlak. Toch is de overgang haalbaar mits een gedifferentieerde en praktisch gerichte aanpak.

Studierichtingsprofiel

Het is een specialisatiejaar om voldoende capaciteiten te verwerven om in aanmerking te komen in functies als verantwoordelijke/afdelingschef (gerante) in de modeverkoop, retoucheuse en mode-assistent in productiehuizen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Creatie en mode TSO

Mits extra inspanningen voor verkoop, visual merchandising en retouches.

Moderealisatie en -verkoop BSO

Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren werken als basisederwerker in voedingsdiensten, logistieke diensten en technische diensten. Zij kunnen indirecte zorg verlenen op een kwaliteitsvolle wijze. Ze werken in teamverband.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Gezondheids- en welzijnswetenschappen TSO

Overgang is mogelijk onder begeleiding. De leerlingen zijn minder opgeleid voor indirecte zorg maar hebben wel stage-ervaring.

Jeugd- en gehandicaptenzorg TSO

Overgang is mogelijk onder begeleiding. De leerlingen zijn minder opgeleid voor indirecte zorg maar hebben wel stage-ervaring.

Organisatiehulp BSO

Overgang is geen probleem.

Sociale en technische wetenschappen TSO

Overgang is haalbaar. De leerlingen hebben geen stage-ervaring.

Verzorging BSO

Overgang is geen probleem.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde tekeningen, pijpconstructies samenstellen, lassen en monteren. Zij verwerven competenties op het vlak van:

- voorbereidingen van uitslagen en ontvouwingen;
- 3D tekenen;
- lasmetallurgie,

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installaties BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektrische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Elektromechanica TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de elektromechanische constructies en installaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële wetenschappen TSO	De leerling heeft competenties verworven om vervolgonderwijs aan te vatten in het domein van de toegepaste wetenschappen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Kunststoftechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Kunststofverwerking BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het productieproces van kunststofproducten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Lassen-constructie BSO	Logische overgang.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van het productieproces van mechanisch vormgegeven producten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.
Vliegtuigtechnieken TSO	De leerling heeft competenties verworven om mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden van vliegtuigen. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen moeilijk bijgewerkt worden.
Werktuigmachines BSO	De leerling heeft competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering van het verspaningsproces van producten. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Lassen-constructie BSO kunnen bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar beoogt twee PR-domeinen: bedrijfsgids en evenementen. Vlotte contacten met zowel individuen als groepen en organiseren vormen de kern en daarbij hoort ook het uitvoeren van de nodige administratie.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Onthaal en public relations TSO

Logische overgang.

Toerisme TSO

Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen ontwerpen publiciteit en illustratie voor drukwerktoepassingen. Zij gebruiken zowel analoge als digitale hulpmiddelen. Het is noodzakelijk dat zij basiscompetenties in de context van beeldtaal en -expressie bezitten en zich de beginselen van digitale beeldverwerking eigen gemaakt hebben om te starten in dit specialisatiejaar.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Etalage en standendecoratie BSO

Deze studierichting bereidt helemaal niet voor op dit specialisatiejaar. Mits sterke motivatie en bijwerken van illustreren en omgaan met grafische software kan dit uitzonderlijk.

Publiciteitsgrafiek BSO

Geen probleem.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info meewerken aan de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van geautomatiseerde processen.
Ze verwerven competenties op het vlak van:

- regeltechnieken;
- automatiseringsprocessen;
- PLC;
- CAD;
- CAM.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO	Weinig problemen. Tekorten voor Mechanica kunnen bijgewerkt worden.
Elektrische installatietechnieken TSO	Weinig problemen. Tekorten voor Mechanica kunnen bijgewerkt worden.
Elektromechanica TSO	Weinig problemen.
Elektronische installatietechnieken TSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële ICT TSO	Weinig problemen. Tekorten voor Mechanica kunnen bijgewerkt worden.
Industriële wetenschappen TSO	Weinig problemen.
Kunststoftechnieken TSO	Weinig problemen. Tekorten op het vlak van automatisering kunnen bijgewerkt worden.
Mechanische vormgevingstechnieken TSO	Weinig problemen. Tekorten op het vlak van automatisering kunnen bijgewerkt worden.
Vliegtuigtechnieken TSO	Weinig problemen. Tekorten op het vlak van automatisering kunnen bijgewerkt worden.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Composietverwerking BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Computergestuurde werktuigmachines BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Fotolassen BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industrieel onderhoud BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Industriële elektriciteit BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Matrijzenbouw BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Metaal- en kunststofschrjnwerk BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.
Pijpfitten-lassen-monteren BSO	Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen op tot beginnende beroepsbeoefenaars voor het renoveren van gebouwen. Dit omvat de werkzaamheden van ruwbouw en ruwbouwafwerking bij het aanpassen van oudere gebouwen aan de tegenwoordige eisen, namelijk: isoleren, verbouwingen (inclusief afwerking), gevelrenovatie, ... Er wordt verondersteld dat de leerlingen de volgende competenties reeds hebben verworven: het lezen van bouwplannen, het uitvoeren van opgaand metselwerk, bekisten en betonstaalvlechten, rekening houden met de aspecten van basisveiligheid.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Bouw- en houtkunde TSO	De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden op het vlak van metselwerk, bekisten en betonstaalvlechten. Dit kan hier een probleem vormen.
Bouwplaatsmachinist BSO	Deze studierichting bereidt helemaal niet voor op dit specialisatiejaar. Haast onmogelijke overgang.
Bouwtechnieken TSO	Wellicht is er enige achterstand op het vlak van het uitvoeren, doch deze overgang kan normaal gezien geen probleem opleveren.
Ruwbouw BSO	Deze leerlingen hebben de competenties van een polyvalent ruwbouwakman verworven. Ten opzichte van leerlingen die uit de studierichting Ruwbouwafwerking BSO komen, is er achterstand op het gebied van de afwerkingstechnieken. Deze overgang is perfect mogelijk.
Ruwbouwafwerking BSO	In deze studierichting hebben de leerlingen het gedeelte ruwbouwafwerking verworven. Ten opzichte van de leerlingen die uit de studierichting Ruwbouw BSO komen, is er een behoorlijke achterstand op het vlak van het uitvoeren van metselwerk, bekistingswerk en betonstaalvlechten. Deze overgang is mogelijk, mits gedifferentieerde aanpak.
Schilderwerk en decoratie BSO	Deze studierichting bereidt helemaal niet voor op dit specialisatiejaar. Haast onmogelijke overgang.
Steen- en marmerbewerking BSO	De leerlingen zijn eerder voorbereid om het specialisatie jaar "Restauratie" te volgen. Deze overgang is dus niet evident, maar ook niet onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties voor het beheer en de bediening van dranken en voeding.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Onmogelijk.
Grootkeuken BSO	Mogelijk mits begeleiding.
Hotel TSO	Zeer goed mogelijk.
Restaurant en keuken BSO	Logische overgang.
Slagerij en verkoopklare gerechten BSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

De klemtoon ligt op het realiseren van bouwwerken gekaderd in een historisch perspectief (monumenten, kerken, geklasseerde gebouwen, bewerken en bijwerken van gesteenten, ...).

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Bouw- en houtkunde TSO	Overgang is mogelijk, hoewel deze vooropleiding te weinig praktisch is om succes op slagen te garanderen.
Bouwplaatsmachinist BSO	Totaal ander profiel. Geen relevante vooropleiding. Haast onmogelijke overgang.
Bouwtechnieken TSO	De leerlingen hebben voldoende voorkennis. De overgang is haalbaar. Praktische vaardigheden bij ruwbouwwerkzaamheden dienen eventueel via gedifferentieerde aanpak bijgestuurd.
Ruwbouw BSO	De leerlingen hebben kennis en vaardigheden verworven op het vlak van ruwbouwwerkzaamheden. Ze hebben ook reeds enige ervaring verworven op het vlak van siermetselwerk. De overgang is dus perfect mogelijk.
Ruwbouwafwerking BSO	Geen relevante vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Schilderwerk en decoratie BSO	Geen relevante vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Steen- en marmerbewerking BSO	Vermits de leerlingen reeds de competentie bezitten om steen- en marmer te bewerken, is deze overgang perfect mogelijk.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar beoogt de vorming van zelfstandig werkende uitvoerders van restauratie van (stijl-) meubelen. Er wordt dieper ingegaan op de stijkenmerken, de specifieke materialen en de eigen restauratietechnieken. Het werkprocédé wordt nauwgezet uitgewerkt en door onderzoek van de materialen mag de authenticiteit van het te restaureren meubel of interieur niet verloren gaan. Integratie van nieuwe technologieën en technieken komt aan bod. De traditionele verspanings- en vergaringstechnieken maken een belangrijk deel uit van de restauratie. Tekenen met CAD is ook een geïntegreerd element. Constructie- en afwerkingsmethoden worden aangepast aan het te restaureren meubel.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houtbewerking BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een polyvalent houtbewerker verworven.

Houtbewerking-snijwerk BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een houtbewerker-snijwerker verworven.

Houttechnieken TSO

De leerlingen hebben eerder inzichten verworven op het technisch-theoretische vlak. Toch is de overgang haalbaar mits een gedifferentieerde en praktisch gerichte aanpak.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar beoogt de vorming van zelfstandig werkende uitvoerders van restauratie van schrijnwerktoepassingen. Er wordt dieper ingegaan op de schrijnwerkkenmerken, de gebruikte materialen en de eigen restauratietechnieken. Het werkprocédé wordt nauwgezet uitgewerkt en door onderzoek van de materialen mag de authenticiteit van het te restaureren schrijnwerk niet verloren gaan. Integratie van nieuwe technologieën en technieken komt aan bod. De traditionele verspanings- en vergaringstechnieken maken een belangrijk deel uit van de restauratie. Tekenen met CAD is ook een geïntegreerd element. Constructie- en afwerkingsmethoden worden aangepast aan het te restaureren schrijnwerk.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houtbewerking BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een polyvalent houtbewerker verworven.

Houtbewerking-snijwerk BSO

De leerlingen hebben eerder vaardigheden en inzichten verworven op het praktisch-technische vlak, hoewel de klemtoon lag op snijwerktechnieken. De overgang is haalbaar mits een gestructureerde en goed onderbouwde aanpak.

Houttechnieken TSO

De leerlingen hebben eerder inzichten verworven op het technisch-theoretische vlak. Toch is de overgang haalbaar mits een gedifferentieerde en praktisch gerichte aanpak.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in het drukken met rotatiepersen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Druk- en afwerkingstechnieken TSO	Geen probleem.
Drukvoorbereidingstechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukken komt niet aanbod.
Grafische technieken TSO	Geen probleem.
Grafische wetenschappen TSO	Voordat de leerlingen naar het bedrijf gaan voor de alternerende opleiding, dienen de vaardigheden offsetdrukken met de vellenpers te worden bijgewerkt. Men kan problemen verwachten op het vlak van het werken met machines.
Multimediatechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukken komt niet aanbod.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Bedrijfsgrafiek BSO	Geen relevant voortraject: drukken komt niet aan bod. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van drukken kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Drukken en afwerken BSO).
Grafische opmaaksystemen BSO	Geen relevant voortraject: drukken komt niet aan bod. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van drukken kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Grafische technieken TSO).
Meerkleurendruk-drukwerkveredeling BSO	Geen probleem.
Zeefdruk BSO	Geen relevant voortraject. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Drukken en afwerken BSO).

Studierichtingsprofiel

De context van dit specialisatiejaar is de wereld van de reclame, het theater, de productontwikkeling en aanverwante. De leerlingen realiseren een driedimensionaal product van idee tot en met de uitvoering op basis van briefing en/of contact met de klant. Bij grotere projecten waar specifieke competenties nodig zijn bij de uitvoering, begeleiden de leerlingen de realisaties artistiek, werken zij in team of realiseren zij een deel van het geheel. Volgende realisaties kunnen als studieobject aan bod komen: ontwikkeling van eenvoudige driedimensionale producten, etalages en vitrines, musea, portieken, standen, praalwagens, toneel- en televisiedecors, tentoonstellingen, modevoorstellingen, podium voor optredens, schaalmodellen en maquettes, enz.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Architecturale en binnenhuiskunst KSO	Geen probleem.
Artistieke opleiding KSO	Geen probleem.
Audiovisuele vorming KSO	De overgang kan problematisch zijn vermits deze studierichting een ander profiel heeft. Er dienen duidelijke afspraken gemaakt te worden over het bijwerken van kennis en vaardigheden.
Beeldende vorming KSO	Geen probleem.
Toegepaste beeldende kunst KSO	Geen probleem.
Vrije beeldende kunst KSO	Geen probleem.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties om gebruiksklare gerechten, feestgerechten, meeneemgerechten, schotels voor fondue, gourmet, wok en barbecue te produceren.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Onmogelijk.
Grootkeuken BSO	Onlogisch.
Hotel TSO	Onlogisch.
Restaurant en keuken BSO	Onlogisch.
Slagerij en verkoopklare gerechten BSO	Zeer goed mogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties voor de bereiding van creatieve gastronomische gerechten.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Onmogelijk.
Grootkeuken BSO	Mogelijk mlts begeleiding.
Hotel TSO	Zeer goed mogelijk.
Restaurant en keuken BSO	Logische overgang.
Slagerij en verkoopsklare gerechten BSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk

Studierichtingsprofiel

Het uitvoeren van stijl- en designmeubelen staat centraal. Op geïntegreerde wijze worden de praktisch-technische aspecten bij het instellen en het bedienen van houtbewerkingsmachines aangebracht. De eigenheden van stijlmeubelen tot hedendaags designmeubilair vormen een belangrijk vertrekpunt bij de voorstudie, het uittekenen en tenslotte bij de uitvoering. Er is aandacht voor procesvoorbereidingen en productieuitvoeringen vanaf de grondstof tot de volledige afwerking. De aangeleerde CAD/CAM- en CNC- technieken geven inzichten in hedendaagse praktische realisaties. Productietechnieken, vergaringstechnieken en afwerkingstechnieken maken een belangrijk deel uit van de opleiding.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Houtbewerking BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een polyvalent houtbewerker verworven.

Houtbewerking-snijwerk BSO

Geen probleem. De leerlingen hebben de competenties van een houtbewerker-snijwerker verworven.

Houttechnieken TSO

De leerlingen hebben eerder inzichten verworven op het technisch-theoretische vlak. Toch is de overgang haalbaar mits een gedifferentieerde en praktisch gerichte aanpak.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren:

- schakel- en automatiseringssystemen, vermogensturingen en aandrijfsystemen;

- beveiligings- en bewakingssystemen

installeren, in bedrijf stellen, onderhouden en herstellen.

Zij kunnen het 'Certificaat van kwalificatie en opleiding inzake installatie en onderhoud van alarmsystemen- en centrales' verwerven.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Elektriciteit-elektronica TSO

Weinig problemen.

Elektrische installatietechnieken TSO

Logische overgang.

Elektromechanica TSO

De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.

Elektronische installatietechnieken TSO

De beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.

Industriële ICT TSO

De beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.

Industriële wetenschappen TSO

De leerlingen beschikken over relatief weinig praktische vaardigheden. Ook de beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.

Kunststoftechnieken TSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Mechanische vormgevingstechnieken TSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Vliegtuigtechnieken TSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Composietverwerking BSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Computergestuurde werktuigmachines BSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Fotolassen BSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Industrieel onderhoud BSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Industriële elektriciteit BSO

De beperkte ervaring met specifieke technologie in verband met deze discipline kan een probleem vormen.

Matrijzenbouw BSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Pijpfitten-lassen-monteren BSO

Geen relevante vooropleiding, geen aansluiting op het studieprofiel.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in het voorbereiden van gelegheidsdrukwerk en periodieken.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Druk- en afwerkingstechnieken TSO	Geen relevant voortraject: drukvoorbereiding komt niet aan bod.
Drukvoorbereidingstechnieken TSO	Geen probleem.
Grafische technieken TSO	Geen probleem.
Grafische wetenschappen TSO	Vaardigheden drukvoorbereiding moeten bijgewerkt worden.
Multimediatechnieken TSO	Uitvoervereisten drukvoorbereiding en paginaopmaak moeten bijgewerkt worden.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Bedrijfsgrafiek BSO	Geen probleem. Het profiel is meer ontwerpgericht. Het aspect paginaopmaak zal wat moeten bijgewerkt worden. Dit moet probleemloos kunnen tijdens de lessen.
Grafische opmaaksystemen BSO	Geen probleem.
Meerkleurendruk-drukwerkveredeling BSO	Geen relevant voortraject: drukvoorbereiding komt niet aan bod. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van drukken kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Grafische technieken TSO).
Zeefdruk BSO	Geen relevant voortraject. De toelatingsklassenraad dient wel rekening te houden met het feit dat sommige leerlingen die dit specialisatiejaar volgden, wel voldoende competenties op het gebied van drukvoorbereiding kunnen bezitten (bv. leerlingen die dit specialisatiejaar volgden na de derde graad Drukvoorbereiding BSO).

Studierichtingsprofiel

De leerlingen leren kwaliteitszorg bieden aan zorgvragers in complexe zorgsituaties die zowel thuis als in de residentiële zorg verblijven. Zij kunnen indirecte en directe zorg bieden op een professionele wijze en vanuit een emancipatorische en holistische mensvisie. Ze werken in team en houden ook rekening met de omgeving van de zorgvragers.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Gezondheids- en welzijnswetenschappen TSO	Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten een aantal zorgende en psychopedagogische inzichten en vaardigheden. Indirecte zorg is eerder nieuw voor hen. Zij hebben stage-ervaring.
Jeugd- en gehandicaptenzorg TSO	Overgang is haalbaar. De leerlingen bezitten een aantal zorgende en psychopedagogische inzichten en vaardigheden. Indirecte zorg is eerder nieuw voor hen. Zij hebben stage-ervaring.
Organisatiehulp BSO	Overgang is moeilijk en dient zeker onder begeleiding te gebeuren. De leerlingen zijn thuis in het indirecte zorg verlenen en hebben hierin stage-ervaring. Zij missen de directgerichte zorg en bezitten beperkte agogische vaardigheden.
Sociale en technische wetenschappen TSO	Overgang is mogelijk onder begeleiding. De leerlingen kunnen indirecte zorg verlenen voornamelijk wat maaltijdzorg betreft. Zij bezitten een aantal psychopedagogische inzichten en vaardigheden. Zij hebben geen stage-ervaring.
Verzorging BSO	Overgang is geen probleem. De leerlingen zijn voorbereid op het omgaan met en zorgen voor zorgvragers in eenvoudige zorgsituaties. Zij hebben stage-ervaring.

Studierichtingsprofiel

Deze studierichting focust op het samenstellen en verkopen van reizen naar maat en op het uitvoeren van administratief werk in reisbureaus en bij touroperators. Daarvoor is enerzijds het vlot kunnen opzoeken van informatie (internet, reisbrochures, uurregelingen,...) van belang en anderzijds wat voorkennis en vaardigheden rond administratief werk.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Onthaal en public relations TSO

Logische overgang.

Toerisme TSO

De leerlingen die in de 3de graad een extra uur Toeristische organisatie kregen, hebben wellicht weinig aan dit specialisatiejaar.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt op tot reisbegeleider en animator. Hier zijn vooral het omgaan met mensen en het animeren van groepen belangrijk.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Onthaal en public relations TSO

Logische overgang.

Toerisme TSO

Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar vormt leerlingen tot technisch medewerker voor:

- tuinbouwproductiebedrijven;
- bedrijven die zich specialiseren in de verkoop en verwerking van tuinbouwproducten of toelevering van grondstoffen;
- proefcentra;
- interim-bureau's met dienstverlening in de sector.

Het bereidt de leerlingen ook voor op een zelfstandig beroep als tuinbouwer in diverse sectoren.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Biotechnische wetenschappen TSO	Is een haalbare overgang indien de leerlingen hun achterstand op het gebied van plant- en groeimilieu wegwerken. Het behalen van een attest bedrijfsbeheer is een probleem. In de lessentabel van de derde graad TSO Biotechnische wetenschappen komt geen bedrijfsbeheer (toegepaste economie) voor. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken voor bedrijfsbeheer.
Bloemsierkunst BSO	Is een haast onmogelijke overgang: de leerlingen zijn helemaal niet voorbereid op dit specialisatiejaar. De leerlingen hebben te weinig voorkennis van het produceren van planten. Ze bezitten te weinig voorkennis en praktische vaardigheden op het gebied van teeltkennis.
Landbouw BSO	Is een haalbare overgang onder begeleiding en indien de leerlingen zich bijwerken op het gebied op de competenties die worden aangeboden in het vak plant- en groeimilieu.
Landbouwtechnieken TSO	Is een haalbare overgang indien de leerlingen zich bijwerken op het gebied van plant- en groeimilieu. Ze bezitten geen of onvoldoende voorkennis en vaardigheden op het gebied van vermeerderings- en teelttechnieken.
Paardrijden en -verzorgen BSO	Is een haast onmogelijke overgang. De leerlingen zijn helemaal niet voorbereid op dit specialisatiejaar.
Tuinbouw BSO	Logische overgang.
Tuinbouwtechnieken TSO	Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

In dit specialisatiejaar leren de leerlingen het volledige gamma van uurwerken herstellen.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Diamantbewerking BSO

De overgang is (haast) onmogelijk omdat het beroepsinhoudelijk gaat om een totaal verschillende opleiding met andere leerinhouden.

Goud en juwelen BSO

De overgang is (haast) onmogelijk omdat het beroepsinhoudelijk gaat om een totaal verschillende opleiding met andere leerinhouden.

Uurwerkmaken BSO

Logische overgang.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar vormt leerlingen tot technisch medewerker voor:

- veeteeltbedrijven;
- bedrijven die zich specialiseren in de verkoop en verwerking van landbouwproducten en toelevering van grondstoffen;
- proefcentra en openbare diensten;
- interim-bureau met dienstverlening in de sector.

Het bereidt de leerlingen ook voor op een zelfstandig beroep als veehouder.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Biotechnische wetenschappen TSO

Is een haast onmogelijke overgang! De leerlingen hebben te weinig praktische kennis en vaardigheden ontwikkeld op het gebied van dier- en leefmilieu. Ze bezitten geen basiskennis omtrent de uitwendige en inwendige bouw van de landbouwhuisdieren en dierlijke producties. Het behalen van een attest bedrijfsbeheer is een probleem. In de lessentabel van de derde graad TSO Biotechnische wetenschappen komt geen bedrijfsbeheer (toegepaste economie) voor. De kandidaat-leerling(e) dient zich bij te werken voor bedrijfsbeheer.

Bloemsierkunst BSO

Deze studierichting bereidt de leerlingen niet voor op dit specialisatiejaar. Zij hebben te weinig praktische kennis en vaardigheden ontwikkeld op het gebied van dier- en leefmilieu en bezitten geen basiskennis op het gebied van uitwendige en inwendige bouw, verzorgen en beheren van landbouwhuisdieren,

Landbouw BSO

Logische overgang. De leerlingen hebben voldoende competenties verworven om te kunnen slagen in dit specialisatiejaar.

Landbouwtechnieken TSO

Logische overgang. De leerlingen hebben voldoende competenties verworven om te kunnen slagen in dit specialisatiejaar.

Paardrijden en -verzorgen BSO

Is een haast onmogelijke overgang. De leerlingen hebben te weinig kennis en vaardigheden ontwikkeld op het gebied van dier- en leefmilieu.

Tuinbouw BSO

Is een haast onmogelijke overgang. De leerlingen hebben te weinig competenties ontwikkeld op het gebied van dier- en leefmilieu.

Tuinbouwtechnieken TSO

Is een haast onmogelijke overgang. De leerlingen hebben te weinig competenties ontwikkeld op het gebied van dier- en leefmilieu.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen op tot business-to-client verkoop, individueel en in teamverband, zowel in de profit- als non-profitsector.

Zij verwerven als vertegenwoordiger volgende competenties:

- de verkoop plannen en voorbereiden;
- in teamverband werken;
- de verkoop uitvoeren en de resultaten ervan toelichten;
- de administratie van de verkoop verzorgen;
- bij een bestaand klantenbestand de verkoopbaarheid van een nieuw product nagaan;
- een (beperkte) promotiecampagne opzetten.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	Geen probleem.
Handel TSO	Geen probleem.
Informaticabeheer TSO	Geen probleem.
Secretariaat-talen TSO	Geen probleem.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO	Geen probleem.
Verkoop en vertegenwoordiging BSO	Geen probleem.
Winkelbeheer en etalage BSO	Geen probleem.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar leidt de leerlingen praktisch op tot vertegenwoordiger die een bestaand regionaal net van klantenrelaties verzorgt. De vertegenwoordiger staat in voor een stipte levering van de goederen en doet uitzonderlijk een nieuwe prospectie. De leerlingen leren aan de hand van praktijkgerelateerde opdrachten klanten bezoeken, nieuwe producten en promoties voorstellen, de eigen commerciële activiteiten registreren en opvolgen, presentatiemap en prijslijst opmaken en gebruiken in verkoopgesprekken. Wie dit specialisatiejaar volgt, heeft bij voorkeur een commerciële vooropleiding en kan zich goed uitdrukken.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad. Bovendien biedt deze opleiding weinig attesteringsmeerwaarde.
Handel TSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad. Bovendien biedt deze opleiding weinig attesteringsmeerwaarde.
Informaticabeheer TSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad. Bovendien biedt deze opleiding weinig attesteringsmeerwaarde.
Kantoor BSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad.
Secretariaat-talen TSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad. Bovendien biedt deze opleiding weinig attesteringsmeerwaarde.
Verkoop BSO	Geen probleem.

Studierichtingsprofiel

Leerlingen leren, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, meewerken aan de uitvoering, onderhoud van de installatie van industriële verwarmingstechnieken.

Zij verwerven competenties op het vlak van:

- energie- en regelkringen;
- mechanisch- en elektrisch onderhoud;
- in- en afstellingen;
- milieu.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Centrale verwarming en sanitaire installaties BSO

Logische overgang.

Koel- en warmtechnieken TSO

De leerlingen hebben competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de voorbereiding, uitvoering, begeleiding en het onderhoud van koel- verwarmingsinstallaties. Tekorten praktijk kunnen bijgewerkt worden.

Koelinstallaties BSO

De leerlingen hebben competenties verworven om, volgens opgelegde criteria en ter beschikking gestelde info, mee te werken aan de uitvoering en het onderhoud van de koelinstallaties. Tekorten voor praktijk en technische vakken van de studierichting Centrale verwarming en sanitaire installaties BSO kunnen bijgewerkt worden.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties voor productiecontrole, kwaliteitszorg, productverbetering, commerciële distributie en leidinggeven in de industriële vleeswarenssector.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Hotel TSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Logische overgang.

vanuit het derde leerjaar van derde graad

Banketaannemer-traiteur BSO	Onmogelijk.
Banketbakkerij-chocoladebewerking BSO	Onmogelijk.
Dieetbakkerij BSO	Onmogelijk.
Gemeenschapsrestaurant BSO	Onmogelijk.
Hotelonthaal BSO	Onmogelijk.
Restaurantbedrijf en drankenkennis BSO	Onmogelijk.
Slagerij-fijnkosttraiteur BSO	Zeer goed mogelijk mits begeleiding.
Specialiteitenrestaurant BSO	Onmogelijk.
Wereldgastronomie BSO	Onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar richt zich tot specifieke grondwerken en afwerkingen in de wegenbouw. Specifieke grondwerken zijn o.a. het plaatsen van (diepte)rioleringen, werken met beschoeiingen, nivelleren met graders, werken met breek- en sorteermachines, afbraakwerken, ... In de afwerkingen wordt gewerkt met walsen, asfaltfreesmachines, asfaltspredmachines, betonneermachines, ... De bouwmachines zijn hydraulische graafmachines, wielladers, graaf-laad combinaties, dumpers en bulldozers. Er wordt verondersteld dat de leerlingen reeds voldoende voorkennis en vaardigheden hebben in verband met motoren en kunnen omgaan met bouwplaatsmachines.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Bouw- en houtkunde TSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Bouwplaatsmachinist BSO	Deze studierichting leidt op tot het 'werken met bouwmachines'. De bouwmachines zijn hydraulische graafmachines, wielladers, graaf-laad combinaties, dumpers en bulldozers. De leerlingen hebben dus reeds heel wat kennis en vaardigheden verworven op het vlak van bouwmachines. Deze overgang is perfect mogelijk.
Bouwtechnieken TSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Ruwbouw BSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Ruwbouwafwerking BSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Schilderwerk en decoratie BSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.
Steen- en marmerbewerking BSO	Geen relevantie vooropleiding. Overgang haast onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen verwerven competenties voor de bereiding van gezonde en creatieve gastronomie, geïnternationaliseerde gerechten en dranken, vegetarische en biologische producten.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Brood en banket TSO	Onmogelijk.
Brood- en banketbakkerij en confiserie BSO	Onmogelijk.
Grootkeuken BSO	Mogelijk mits begeleiding.
Hotel TSO	Zeer goed mogelijk.
Restaurant en keuken BSO	Logische overgang.
Slagerij en verkoopklare gerechten BSO	Onmogelijk.
Slagerij en vleeswaren TSO	Onmogelijk.

Studierichtingsprofiel

Dit specialisatiejaar bereidt de leerlingen voor op aspecten van zelfstandig winkelbeheer zoals 'Commerciële presentatie' en 'Verkoop'. Zij leren, aan de hand van praktijkgerelateerde opdrachten, vaak in het kader van een leerbedrijf, bovenstaande aspecten kennen. Wie dit specialisatiejaar volgt, heeft bij voorkeur een commerciële vooropleiding en kan zich goed uitdrukken.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Boekhouden-informatica TSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad. Bovendien biedt deze opleiding weinig attesteringsmeerwaarde.
Handel TSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad. Bovendien biedt deze opleiding weinig attesteringsmeerwaarde.
Informaticabeheer TSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad. Bovendien biedt deze opleiding weinig attesteringsmeerwaarde.
Kantoor BSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad.
Secretariaat-talen TSO	De leerlingen hebben geen commerciële vooropleiding gehad. Bovendien biedt deze opleiding weinig attesteringsmeerwaarde.
Verkoop BSO	Geen probleem.

Studierichtingsprofiel

De leerlingen specialiseren zich in zeefdruk. Zowel voorbereiden als drukken van zeefdrukwerk maken deel uit van het profiel van dit specialisatiejaar. Zeefdruk is een druktechniek die in de derde graden van het studiegebied Grafische technieken niet aan bod komt.

Suggesties in verband met mogelijke overgangen binnen het studiegebied

vanuit het tweede leerjaar van de derde graad

Druk- en afwerkingstechnieken TSO	Geen probleem.
Drukken en afwerken BSO	Geen probleem.
Drukvoorbereidingstechnieken TSO	Geen probleem.
Grafische technieken TSO	Geen probleem.
Grafische wetenschappen TSO	Geen probleem.
Multimediatechnieken TSO	Geen probleem.